

Charlotte hjælper sårbare gymnasielever

Over 4.000 flere offentligt ansatte socialpædagoger på 11 år

SIDE 4

Store forskelle på kommuners brug af tvang

SIDE 12

Løntjek skaffede Klaus 25.000 kroner

SIDE 25

15/2018 · UGE 46

75. ÅRGANG

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Søren Lauridsen (chefredaktør)
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Jens Nielsen, jni@sl.dk
Malene Dreyer, mad@sl.dk
Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Jakob Ravn Fjordbo, jrf@sl.dk**Layout**Andreas Rolsted Christensen
Grafisk Afdeling ApS

Læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på socialpaedagogen.sl.dk/fagblad**Adresse**Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
nyhedsrum@sl.dk
socialpaedagogen.sl.dk**Læserbreve og kronikker**Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk**Annoncer**Sendes til annoncer@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på socialpaedagogen.sl.dk**Kommende deadlines**

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 16/2018, der udkommer i uge 49, er tirsdag den 20. november kl. 12. For tekstsideannoncer er deadline til 16/2018 mandag den 19. oktober.

Redaktionen af 15/2018 er afsluttet den 2.11.2018

AbonnementAbonnementspris 2018:
840,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto**Oplag**45.000 i perioden
1.7.17-30.6.18**Produktion**

KLS Pureprint A/S

Forsidefoto

Tao Lytzen

Medlem af:

KOMMENTAR

Jeg er blevet inspireret af alle de kloge ord, I har givet mig med på vejen. Bedre vitaminer og opvarmning til vores kongres i år kunne jeg ikke have fået

På tur blandt dygtige socialpædagoger

Af Benny Andersen,
formand Socialpædagogerne

FOTO: RICKY JOHN MOLLØY

Ribe. Rødby. Ringsted. Mariagerfjord. Og så otte andre byer – på to måneder. Der har jeg været på arbejdspladsbesøg for at møde jer. Og I skulle bare se min notesbog efter de mange forskellige arbejdspladser, jeg har været på. Nu er det jo heldigvis en fast del af mit formandskab, at jeg en gang om måneden tager rundt til arbejdspladser. Men desværre har jeg misset en del i forbindelse med OK 18, hvor jeg sad til mange og lange forhandlinger. Derfor denne turborunde.

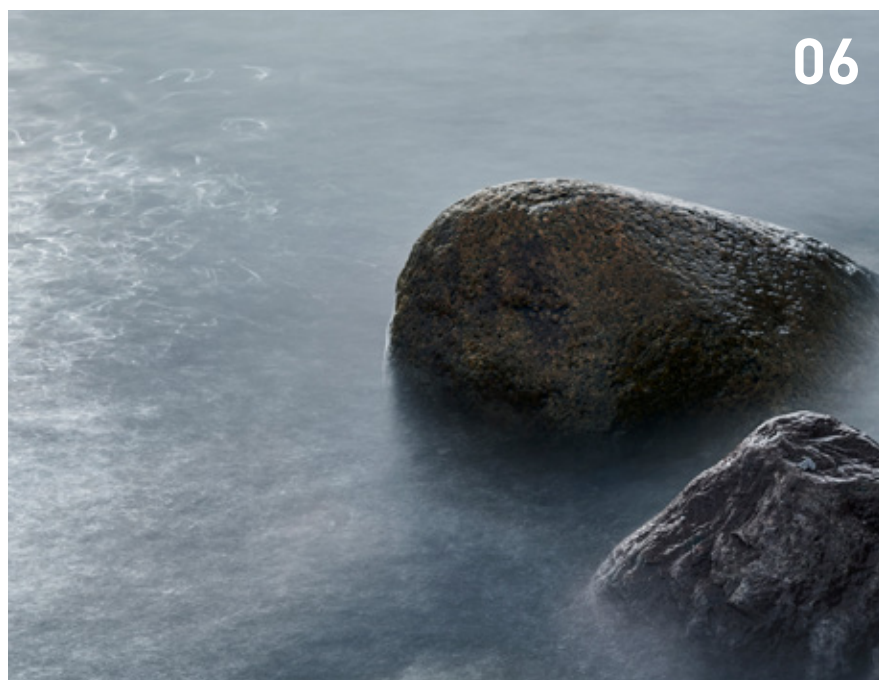
I min notesbog står blandt andet alle de svar, jeg har fået, når jeg har spurgt til, hvad der betyder noget for arbejdslivet. Og her er der faktisk et klart fællestræk ved alle svarene: Nemlig at I er bekymrede for, om I kan få lov til at være dygtige socialpædagoger. Om I kan få lov til at udøve faget i en tid, hvor der pres på ressourcerne. Og nogle af jer oplever at være ganske få uddannede socialpædagoger, når I er på arbejde.

Det er noget af det, jeg tager med mig videre. For det er alvorligt, og det er bestemt noget, jeg arbejder på at ændre. Der er ikke ret mange politikere i landet, som ikke kender Socialpædagogernes holdning til hvor meget faglighed, vi synes, der skal til på det sociale område. Men med jeres historier fra hverdagen bliver det endnu nemmere at forklare omverden, hvorfor det er så vigtigt. Så tak for at dele ud af dem og fylde min notesbog med liv og gode bud på, hvordan vi får et bedre arbejdsmiljø.

Og tak for alle de andre historier, jeg også har hørt. Hvert eneste besøg, jeg har været på, har gjort mig så stolt. For jeg har set, mærket og hørt, hvor dygtige socialpædagoger er. Jeg har hørt historier om de mennesker, I hver eneste dag giver livsmuligheder – og så er jeg blevet inspireret af alle de kloge ord, I har givet mig med på vejen. Bedre vitaminer og opvarmning til vores kongres i år kunne jeg ikke have fået. Og særligt ikke til en kongres, hvor vi forhåbentligt vedtager et nyt fælles projekt – 'Vi er Socialpædagogerne' – som netop handler om, at vi sammen skal skabe en ny version af Socialpædagogerne, hvor vi i højere grad er tættere på hinanden.

Jeg starter en ny runde arbejdspladsbesøg til januar 2019. Er I interesseret i at få besøg, så skriv til formandskonsulent Merete Høgh Jeppesen på mhn@sl.dk

INDHOLD

06

04 VELFÆRDSARBEJDERE

Der er kommet over 4.000 flere offentligt ansatte socialpædagoger på 11 år. Stigningen skyldes ikke mindst, at der er kommet mere fokus på den sociale behandling af mennesker med støttebehov

06 VOLD OG TRUSLER

Hvordan kommer man som medarbejder og arbejdsplads videre efter en borgers voldelige opførsel? Vi har spurgt en krisepsykolog, en leder, en tillidsrepræsentant – og hende, der stod lige ved siden af, da overfaldet skete

12 ANBRINGELSER

I nogle kommuner er op mod hver tredje anbragte barn anbragt med tvang. I andre er det mindre end hver tiende. Socialpædagogerne opfordrer kommunerne til at udveksle erfaringer for at mindske tvang

16 FOLKETINGSVALG

Handicap skal ikke forhindre stemmeret

16 VOLD OG TRUSLER

Værktøjer til tryghed og trivsel

17 RESSOURCEFORLØB

Dorthe fik 80.000 kr. fra pensionskassen

18

18 ET ANDERLEDES JOB

Som eneste socialpædagog på Mariagerfjord Gymnasium hjælper Charlotte Bilici Petersen sårbare elever med at knække koden fagligt og socialt. Men det unikke tilbud til unge med fx angst eller ADHD risikerer at skulle lukke

22 DOMFÆLDTE

Ny undersøgelse tyder på, at domfældte udviklingshæmmedes kriminalitet i meget høj grad hænger sammen med voldsomt belastede opvækstvilkår – og ikke bare kan forklares med deres handicap

25 TJEK DIN LØN

Løntjek skaffede Klaus 25.000 kroner

26 KREDSARRANGEMENT

Hvordan taler vi med – og om hinanden? Og hvordan spiller tonen ind på socialpædagogikken? Det har Socialpædagogerne Storkøbenhavn sat fokus på med en medlemskonference

28 BØGER**29 HJEMLØSE**

Plads til forbedring

30 SYNSPUNKT

Tænd et lys i anoreksiens store mørke

VELFÆRDSARBEJDERE

Der bliver flere socialpædagoger

Der er kommet over 4.000 flere offentligt ansatte socialpædagoger på 11 år. Stigningen skyldes ikke mindst, at den sociale behandling af mennesker med støttebehov er kommet i fokus - og det arbejde kræver socialpædagoger

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Det socialpædagogiske arbejdsmarked er i vækst. Fra 2007 til 2018 er der blevet ansat 4.190 flere socialpædagoger i kommuner og regioner, viser tal fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor.

Stigningen ses især i kommunerne på tre områder. Medarbejdere på de kommunale døgntilbud har fået knap 3.000 nye kollegaer, mens der er kommet knap 1.300 flere socialpædagoger indenfor forebyggelse og dagbehandling – hvilket typisk kunne være gadeplansmedarbejdere.

Det helt store spørgsmål er jo så: Hvordan kan der være kommet mere end 4.000 flere socialpædagoger samtidig med, at mange offentligt ansatte oplever at løbe hurtigere end nåensinde? Forklaringerne på det stigende antal socialpædagoger er mange - og en af dem handler om, at der også er sket en stigning i antallet af sociale tilbud.

Flere borgere og tilbud

Seniorforsker på VIVE Steen Bengtsson har undersøgt antal og beskaffenhed af sociale tilbud til mennesker med sindslidelser fra 2007 til 2013. Og han var overrasket over resultatet:

– Det viste sig nemlig, at der var kommet flere af alle slags tilbud. Og det var ikke pga. kommunalreformen i 2007. For tendensen fortsatte både før og efter reformen i den periode, vi kiggede på. Den bagvedliggende årsag er jo væksten i antallet af diagnoser og personer med behov for støtte, siger han.

Stigningen slog både igennem på alle typer af tilbud - fra støtteperson eller dagaktiviteter til en bolig på et botilbud.

– Det var altså ikke fordi, at man havde nedgraderet tilbuddene og fx gået fra at tilbyde botilbud

til kun at tilbyde bostøtte, forklarer forskeren og understreger, at der mangler mere viden på området for at kunne se alle årsagssammenhænge.

Fra pleje til rehabilitering

Generelt er der i velfærdssamfundet gennem de seneste årtier sket et skifte i måden, vi behandler mennesker med behov for støtte. Og det påvirker også arbejdsmarkedet, pointerer Maria Røgeskov, som er forsker på VIVE og har beskæftiget sig med voksenhandicapområdet.

Fra at se kerneopgaven som pleje og omsorg, er der nu fokus på rehabilitering og udvikling af borgerens kompetencer og ressourcer.

– Den udvikling har vi set gennem mange år, men den fik et ekstra tryk med kommunalreformen, da kommunerne overtog ansvaret for handicapområdet fra amterne. Den sociale behandling er kommet i fokus, og det arbejde kræver socialpædagoger, siger hun og peger på, at den samme tankegang også vinder indpas på fx ældreområdet.

– Grundtanken er, at borgerne skal kunne mestre eget liv, og det forventes, at de så vidt muligt ikke kun er passive modtagere af støtte og hjælp. Og det kræver jo en anden faglighed hos personalet end den klassiske pleje og omsorg, siger Maria Røgeskov.

Fokus på forebyggelse

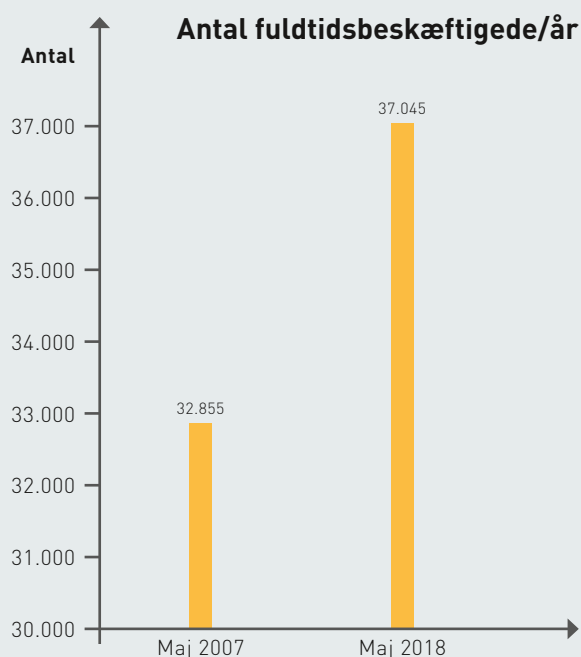
En anden tendens er, at især kommunerne i stigende grad er blevet opmærksomme på at gøre støttetilbuddene mere tilgængelige for borgerne. Der er kommet en forståelse for, at nogle borgere tidligere har oplevet barrierer for at opsøge hjælp. Den erkendelse kan også kædes sammen med det stigende antal af socialpædagoger, der laver opsøgende arbejde og antallet af dagbehandlingstilbud i det hele taget, ligesom et øget fokus på forebyggelse spiller ind, påpeger Maria Røgeskov.

– Fokus på forebyggelse ligger implicit i hele skiftet i tankegangen fra medicinsk behandling alene eller 'ren pleje'. Når man sætter fokus på social behandling, kræver det samarbejde med borgerne, og at de har medbestemmelse og ret til at blive inddraget. Den tankegang ligger jo tæt op ad den socialpædagogiske faglighed, lyder det fra forskeren.

Pionererne kommer

- Den absolut største stigning i antallet af nye stillinger målt i procent er såkaldte 'særlige stillinger', eller hvad man kunne kalde de socialpædagogiske pionerer. I 2007 var der kun 78, mens det i år er 639. Altså en stigning på mere end 700 pct.
- De særlige stillinger er fx socialpædagoger på plejecentre eller aktivitetscentre for ældre borgere med eller uden demens – en gruppe af borgere, som KL vurderer, der vil blive endnu flere af i fremtiden. Men socialpædagoger finder også arbejde mange andre nye steder. Læs fx historien om socialpædagog Charlotte Bilici Petersen, der støtter de unge på Mariagerfjord Gymnasium på side 18.

Udviklingen i antallet af socialpædagoger

Alle ansatte på det socialpædagogiske område ■
(incl. fx afdelingsledere og pædagogmedhjælpere)

Tallene er trukket fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor og viser udviklingen i antallet af fastansatte i fuldtidsstillinger på det regionale og kommunale overenskomstområde.

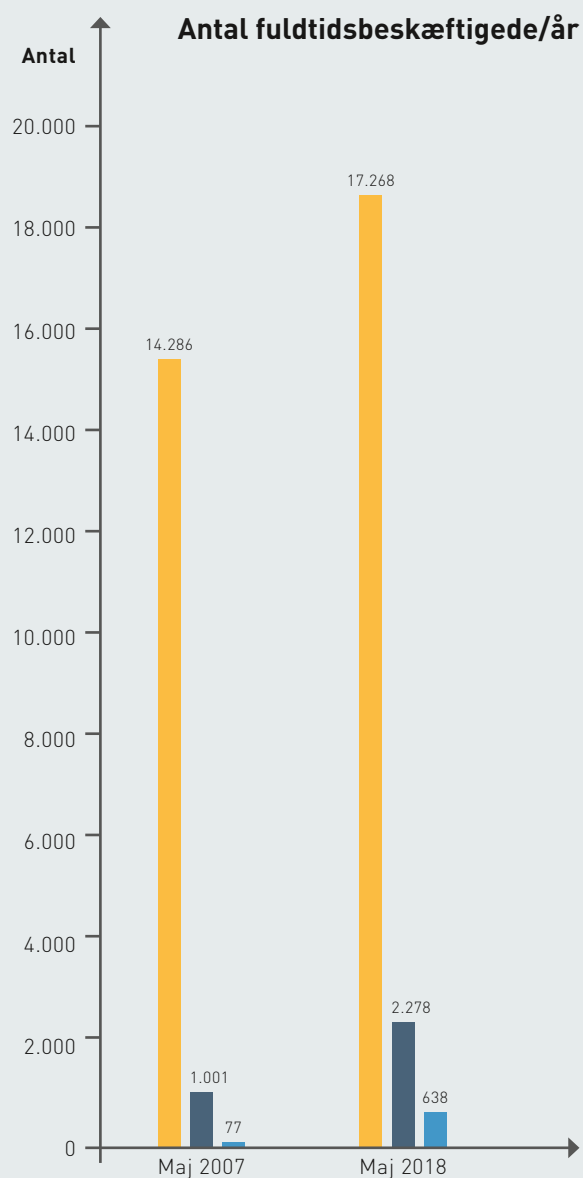
Stillingsbetegnelserne dækker over både socialpædagoger, hjemmevejledere, faglærere, ledere, pædagogiske assistenter og medhjælpere.

Et arbejdsmarked i bevægelse

Samlet set er der kommet 4.190 flere ansatte socialpædagoger i kommuner og regioner i de seneste 11 år. Tallene dækker over mange forskellige forandringer på mange typer af arbejdspladser – og derfor er der også flere forklaringer på udviklingen. En mindre del af stigningen kan forklares med noget strukturelt – altså formelle eller administrative ændringer, som ikke er udtryk for, at der er kommet flere hænder, de bliver bare lidt populært sagt opgjort på en anden måde.

I perioden er konsekvenserne af strukturreformen slået igennem. Da amterne blev nedlagt, hjemtog kommunerne mange af især døgninstitutionerne. Det forklarer en del af stigningen i antallet af ansatte på døgnområdet i kommunerne. En anden forklaring på stigningen i antallet på det kommunale døgnområde kan være, at flere selvejende institutioner har fået en såkaldt driftsoverenskomst med kommunerne. På den måde tæller de ansatte på de institutioner med i den kommunale statistik for første gang.

Udviklingen i udvalgte stillinger

Kommunale døgntilbud ■
(primært voksenhandicapområdet)

Forebyggelse og dagbehandling ■
(fx gadeplansmedarbejdere)

Særlige stillinger ■
(fx socialpædagog på ældrecenter)

Tallene er trukket fra Kommunernes og Regionernes Løndatakontor og viser udviklingen i udvalgte typer af fastansatte fuldtidsstillinger på det regionale og kommunale overenskomstområde.

De tre stillingsområder er der, hvor antallet af ansatte er steget mest, mens der på en række andre områder er blevet færre ansatte. Derfor er det samlede tal for de tre typer af stillinger højere end den samlede stigning i antallet af socialpædagoger, som ses i den anden boks.

VOLD OG TRUSLER

Efter overfaldet...

Hvordan kommer man som medarbejder og arbejdsplads videre efter en borgers voldelige eller krænkende opførsel? Vi har spurgt en krisepsykolog, en leder, en tillidsrepræsentant – og hende, der stod lige ved siden af, da overfaldet skete

---

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Foto: Ricky Molloy

Vidne til overfald: Jeg måtte forlade min kollega

Mens en borger tævede løs på nattevagts-kollegaen, måtte Line Mellembakken løbe efter hjælp. Hvis jeg ikke forlod ham, var vi begge måske døde, fortæller hun

Hvad sagde du til mig?
Ingen af de to nattevagter på det social-psykiatriske botilbud Lindevang havde sagt noget. Det var nat, og de to nattevagter var på vej hen til en borger, der stærkt ophidset – formentlig psykotisk og påvirket af både stoffer og alkohol – forsøgte at bryde ind til en kvindelig beboer.

Borgeren går tættere på dem. Og så. Smæk. Den første knytnæve flyver gennem luften og rammer Line Mellembakkens kollega i ansigtet. Hun bækker væk fra beboeren for at nedtrappe situationen. Men hendes ramte kollega bliver paralyseret stående.

Det må være chok, tænker Line Mellembakken. Og så begynder slagene at hagle ned over kollegaen. Over 30 i alt, står der senere i politiets rapporter.

– Der må jeg træffe et valg. Og jeg løber op og ringer til politiet. Da jeg er oppe på kontoret, kan jeg høre, at de slås og bevæger sig op ad gangen. Jeg sidder i telefonkø hos politiet og skal stå og vente på at få at vide, om jeg skal trykke 1, 2 eller 3. Der har jeg bare lyst til at skribe, fortæller den 53-årige sosu-uddannede Line Mellembakken om den nat i 2013, hvor en socialpædagog blev overfaldet meget voldsomt af en beboer på det socialpsykiatriske botilbud Lindevang i Helsingør.

Seks betjente og tåregas

Dengang havde medarbejderne ikke overfaldsalarmer. Derfor var Line Mellembakken nødt til to gange at forlade sin kollega. Først for at ringe til politiet - og bagefter for at lukke betjentene ind af den låste hoveddør til bostedet.

Da hun returnerer, bliver hun mødt af et frygteligt syn. Det er lykkes socialpædagogen at holde borgeren nede på gulvet, men begges tøj er iturevet, og kollegaen har fået slag og spark over hele kroppen, et centimeterdybt dybt bidsår i overarmen og bid flere steder på overkroppen.

TRYGHED

'Hvis jeg en dag bliver bange for at gå på arbejde, så skal jeg stoppe. Men det er jeg slet ikke. Jeg elsker mit arbejde', siger Line Mellembakken, som i 2013 var vidne til et overfald.

Han kan ikke stå op, da ambulancen endelig kommer.

– Jeg er sikker på, at min kollega var død, hvis det ikke var lykket at holde beboeren nede til sidst, indtil politiet kom. Og det krævede jo seks betjente og en masse tåregas at anholde ham, fordi han var så psykotisk, at han ikke reagerede normalt, fortæller Line Mellembakken.

Borgeren bliver anholdt, offeret kommer på hospitalet, og Line Mellembakken får lov at blive hjemme resten af ugen. Hun får tilbudt nogle psykologsamtaler, men hun føler sig egentlig ved godt mod, fordi hun har handlet på den bedste måde i situationen.

Magtesløsheden er det værste

Men da hun kommer tilbage på arbejdet igen, er rygterne begyndt at løbe. Snakken går om, at Line Mellembakken havde ladet sin kollega i stikken og var løbet sin vej.

– Det er det værste, jeg nogensinde har oplevet. Det kører gennem hovedet på mig. Var det forkert at løbe ned og ringe efter politiet? Skulle jeg være blevet? Men jeg har vendt det titusindvis af gange, og jeg kunne ikke have gjort det anderledes. Var jeg blevet, så var jeg også blevet slået ned, og så var politiet måske aldrig kommet. Og så tror jeg

helt ærligt, at vi havde været døde, siger hun i dag.

Efter et halvt års sygemelding kommer den skadede kollega tilbage på arbejdet, og da han tydeligvis ikke er bange for at arbejde sammen med Line Mellembakken igen, bliver myten om hendes illoyale opførsel hurtigt manet til jorden.

– Jeg følte i første omgang, at jeg havde gjort, hvad jeg kunne i situationen – og så havde jeg det egentlig ok. Det var først, da jeg blev i tvivl om, hvorvidt jeg havde gjort det rigtige, at det begyndte. Jeg følte mig så magtesløs, siger hun.

I dag fem år senere er mange ting ændret på Lindevang. Et endnu stærkere fokus på forebyggelse af vold, overfaldsalarmer til medarbejderne og tre risikovurderinger af borgerne i døgnet efter rød, gul og grøn-modellen. Line Mellembakken arbejder der stadig – og er glad for sit job.

– Hvis jeg en dag bliver bange for at gå på arbejde, så skal jeg stoppe. Men der er jeg slet ikke. Jeg elsker mit arbejde, og jeg synes, jeg gør en forskel, siger hun.

Ifølge Socialpædagogernes arbejdsmiljøundersøgelse fra 2017 oplever 31 pct. af socialpædagogerne fysisk vold på arbejdet. ■

Socialpædagogen, der blev overfaldet, har i dag forladt faget.

VOLD OG TRUSLER

Psykolog: Hjælp kollegaer ved at debriefe

Der skal være plads til at reagere forskelligt på en voldsom episode på arbejdet, men det er en god idé at holde en fælles debriefing med fx en krisepsykolog. Det hjælper nemlig også kollegaerne

En normal reaktion på vold eller trusler om vold kan afhænge af, om man har følt sig magtesløs i situationen, hvor man var udsat for vold eller blev truet. En på papiret mindre voldsom oplevelse kan føre til en voldsom krisereaktion, hvis episoden fx bliver bagatelliseret af kollegaer eller ledelse – eller hvis man har ført sig alene under oplevelsen.

Omvendt kan det også forekomme, at voldsomme episoder ikke opleves som en stor psykisk belastning, fordi medarbejderne føler, de havde et handlerum i den givne situation.

Sådan lyder det fra psykolog og specialist i krisepsykologi Michael Bruun. Han har mange års erfaring med psykologisk krisehjælp til ansatte i fx psykiatrien, og han understreger vigtigheden af, at alle, som er involveret i en voldsom episode, kommer til en debriefing.

– Man har som kollega et ansvar for at give rum til alles reaktioner. Ellers kan man nemt komme til at føle sig meget forkert, hvis man sidder som en af de eneste i kollegagruppen, der synes, at oplevelsen var voldsom. Og nogle gange viser det sig faktisk, at det er dem, som i første omgang afviste at have behov for en psykolog, der har mest behov for at tale om det, siger han.

Michael Bruun anbefaler derfor, at der er helt faste procedurer for, hvad der sker efter en utilsigtet hændelse – uanset hvor voldsom den var.

Man skal ikke bagatellisere vold

Michael Bruun oplever også, at nogle socialpædagoger kan have tendens til at bagatellisere vold og sige, at det er en del af arbejdet. Men grænsen for, hvad man skal acceptere, skal man være meget opmærksom på – ikke mindst hvis den rykker sig. Så kan man gå i en krisepreget tilstand konstant og komme til at skubbe følelserne væk, forklarer han og tilføjer, at socialpædagoger er særligt udsatte.

– De stiller store krav til sig selv. Jeg oplever, at de tænker, at de burde have forudset og forebygget volden, fordi de netop kender borgerne så godt. Og mange kan føle, at de ikke slog til og derfor bebrejdede sig selv. Men her er det vigtigt at slå fast, at det er en urealistisk forventning at have, at man altid skulle kunne regne ud, hvad der sker i andre menneskers hoved, siger psykologen.

Reaktioner hos den enkelte på vold eller trusler – eller reaktionen på at være vidne til vold eller trusler – kan være meget forskellig. Og ydre faktorer som arbejdsmiljøet og ledelsens opbakning spiller en stor rolle.

– Man kommer sig over en krise, det gør de fleste. Men det afhænger selvfølgelig af, hvad man har haft af oplevelser tidligere, og hvordan ens liv i forvejen ser ud. Er man lige blevet skilt, har der været dødsfald i familien osv. Og arbejdsmiljøet spiller en vigtig rolle. Er der ingen opbakning fra ledelsen og dårlige normeringer, så kan det sidde længe i kroppen, siger Michael Bruun. ■

Sådan er en normal krisereaktion

Umiddelbart efter den konkrete oplevelse er man ofte følelsesmæssigt bedøvet. Men efter nogle timer – og meget ofte når man kommer hjem – så kommer reaktionen oftest, og den kan vare op til et par uger. Typiske reaktioner kan være:

Øget følsomhed

Du har følelserne uden på tøjet. Høje pludselige lyde kan skræmme dig, og en voldsom film i fjernsynet påvirker dig mere end normalt. Er tingene ikke, som de plejer, bliver du nemmere hylet ud af den.

Mere utryg

Du er sårbar og utryg i dagene efter hændelsen.

Søvnproblemer

Mange oplever søvnproblemer, fordi kroppen stadig er i alarmberedskab. Kan du ikke sove, så stå op og gør noget andet – læs lokalavisen eller spil computerspil, så hjernen koncentrerer sig om noget andet – og du skaber en følelse af kontrol over dine tanker.

Fysiske reaktioner

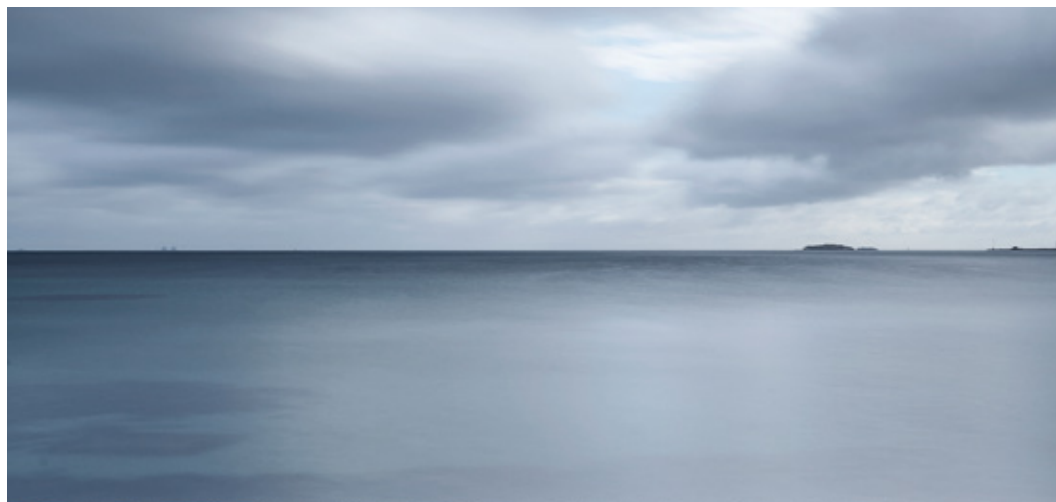
Mange oplever træthed i dagene efter, og måske forsvinder appetitten. Det er fordi, kroppen har brugt mange ressourcer på at bearbejde hændelsen.

Hjernens batteri opbrugt

Hukommelsesproblemer og koncentrationsbesvær. Hjernen bruger al energi på at bearbejde det, som skete, og følelserne omkring det. Derfor slukker den for alt andet.

Kilde:

Psykolog Michael Bruun

VOLD OG TRUSLER

TR: Vi kommer videre – men vi glemmer det aldrig

Åbenhed omkring det svære ved at arbejde med en målgruppe med uforudsigelig adfærd - og en række nye sikkerhedsprocedurer. Forebyggelsen af vold kom i højsædet efter et voldsomt overfald i 2013 på det socialpsykiatriske botilbud Lindevang

Der har næsten ikke været nogen magtanvendelser på det socialpsykiatriske botilbud Lindevang i Helsingør i de sidste fem-seks år. Et skarpt fokus på forebyggelse af vold og trusler har givet pote. Speederen på forebyggelsesarbejdet blev for alvor trykket i bund efter et voldsomt overfald på en socialpædagog i 2013 – og selvom baggrunden er tragisk, har det givet resultater.

Det fortæller socialpædagog og tillidsrepræsentant på botilbuddet Jeannette Lindberg. Fokus på alle medarbejders sikkerhed har været den bærende tankegang – i alle aspekter. Det kræver et vedholdende arbejde – og en kulturændring, forklarer hun.

– Vi er blevet en arbejdsplads, hvor det er naturligt at tale åbent om usikkerhed eller angst i vores samvær med beboerne. På den måde kan vi få lagt nogle fælles strategier, så det bliver et fælles ansvar, at vi passer på hinanden - og ikke bare et personligt problem, siger Jeannette Lindberg.

Med overfaldet fik alle medarbejdere en meget ubehagelig påmindelse om, at sikkerhed er vigtigt i arbejdet med mennesker med sindslidelser.

– Man kommer sig ikke over et overfald på et bosted. Men man kommer videre, og forhåbentlig tager man ved lære. Men man glemmer det aldrig, siger Jeannette Lindberg.

Alles observationer tæller

Konkret er der på Lindevang indført løbende intern opkvalificering af både nyansatte og erfarne medarbejdere. De bliver fx introduceret til såkaldte frigørelsesgreb, ligesom der er faste procedurer for, hvordan og hvor medarbejderne

mødes med borgerne, så man eksempelvis ikke tager en svær snak i beboerens hjem.

Tre gange dagligt foretages der risikovurderinger af borgerne. Og så forventes det, at alle – uanset om man arbejder med rengøring eller er socialpædagog – siger til, hvis de bemærker ændret adfærd hos borgerne. På den måde kan man hurtigere opspore – og måske forebygge – udadreagerende adfærd.

– For der har jo ligget noget før det overfald. Vi har bare ikke set det, lyder rationalet fra Jeannette Lindberg.

Samme logik hersker omkring brugen af alarmerne – efter devicen 'hellere et kald for meget end et for lidt', så konflikterne kan tages i opløbet. Og den tankegang bliver kun mere aktuell i takt med, at beboersammensætningen på Lindevang har ændret sig, så flertallet af de nye beboere i dag har dobbeltdiagnoser – og medarbejderne dermed ofte oplever pludselige og uforudsigelige stemningsskift hos beboerne.

– Det har for nogle medarbejdere været svært at ændre måden, de tænker sikkerhed på. De har måske følt, det var deres eget ansvar og har måske tidligere tænkt, at det var et svaghedstegn ikke at kunne klare mosten alene. Og det nytter ikke noget at sige, at man skal passe på sig selv, hvis man ikke også viser det i den måde, man arbejder forbyggende på, siger hun og fortsætter:

– Men det er også at passe på borgerne, når vi arbejder for at forebygge vold ved at tilkalde hjælp, hvis man står i en situation, som føles forkert. For borgerne skal nogle gange beskyttes mod sig selv. ■

Tre tips fra krisepsykologen:

1. Lav en helt fast plan for, hvad der skal ske på arbejdspladsen efter en utilsigtet hændelse – uanset graden af voldsomhed. Psykologisk krisehjælp eller debriefing relativt hurtigt efter hændelsen er obligatorisk for alle relevante på afdelingen.
2. Hold kontakten. Aftal, hvem der ringer til den medarbejder, der har været udsat for vold. Vær åbne og reflekter sammen over, hvad der skete. Det er ikke nok at sige 'sig til, hvis jeg kan gøre noget'. For offeret kan ofte ikke sætte ord på, hvad han eller hun har brug for.
3. Se de helende ressourcer. Ønsker medarbejderen at komme tilbage til arbejdspladsen, skal der lægges en plan for, hvordan en optrapning i timer kan ske, og hvordan kollegærne og ledelse kan støtte den pågældende kollega og skabe en tryk atmosfære.

VOLD OG TRUSLER

Leder: Du kommer ikke igennem det alene

Det bliver aldrig det samme igen på forsorghjemmet Saxenhøj efter dobbelt-drabet i 2014. Men det har skærpet rutinerne og sikkerhedsprocedurerne – og det er godt, fortæller forstander Erik Søndergaard

Det bliver aldrig glemt, at to medarbejdere på forsorghjemmet Saxenhøj blev stukket ihjel af en skizofren og psykotisk borger.

– Man kan godt blive grebet i at tænke: Bliver det aldrig normalt igen? Men det gør det ikke. Det er en ny tid på Saxenhøj. Og det skal vi forholde os til, siger forstander Erik Søndergaard i dag – mere end fire år efter dobbelt drabet.

Han stod som forstander med en kæmpe opgave i tiden efter, at drabene fandt sted. En medarbejdergruppe i chok - og samtidig et forsorghjem, der skulle drives videre. Politiets og Arbejdstilsynets undersøgelser og efterforskninger skulle hjælpes på vej, og så var arbejdspladsen belejret af pressen i dagene efter.

– Der holdt sendevogne i indkørslen, og der var mange journalister. Vi var underlagt et enormt pres fra medier som søgte aktindsigt. Der var ikke et papir, vi ikke havde oppe af skuffen. Jeg ved ikke, hvornår vi sov, husker han tilbage og fortsætter:

– Mit bedste råd til andre, der skulle komme i samme situation er: Tro ikke, at du kan komme igennem det alene. Kald på al den hjælp, du kan få, siger han og understreger, at det gælder både for ledelsen og for alle i organisationen, der i Saxenhøjs tilfælde har haft adgang til psykologhjælp ad libitum.

Et enormt pres

Konkret blev der på Saxenhøj nedsat en 'kommandocentral' med ledelsesrepræsentanter fra både den kommunale forvaltning og forsorghjemmet. De udarbejdede en kriseplan for pressehåndtering, hvor den røde tråd var at være så åbne som muligt - og det blev lavet en plan for, hvordan man løbende kunne orientere medarbejderne og hjælpe dem i helingsprocessen.

Åbenheden hjalp rigtig meget i begge tilfælde, var Erik Søndergaards oplevelse. Og åbenheden blev markant nemmere, fordi Arbejdstilsynet tidligt i forløbet 'frikendte' forsorghjemmet og konkluderede, at alle sikkerhedsforanstaltninger var overholdt.

– I den tid var jeg under et enormt pres. Med stort P. Men heldigvis valgte min administrative ledelse fysisk at sætte sig her på Saxenhøj og gjorde det til en fælles opgave at få det til at køre bedst muligt. Alene krisestyring i forhold til

medierne havde jeg aldrig overlevet eller kunnet håndtere alene, siger Erik Søndergaard.

Vi er blevet skarpere

Sagen fylder stadig hos medarbejderne på Saxenhøj den dag i dag. Og selvfølgelig gør den det, siger forstanderen, selvom trivselsmålingerne ikke viser utrygge medarbejdere.

– Frygten for, at det kan ske igen, vil altid være der. Den flytter sig ikke. Men du kan forholde dig aktivt til den. At vi blev ramt betyder, at sikkerhed ligger i baghovedet hos alle i det daglige arbejde, og at vi er blevet skarpere. Vi har i dag en forhøjet opmærksomhed omkring de borgere, der ligger højt i risikovurderingerne. Og det er jo sådan set rigtig godt, lyder det fra Erik Søndergaard. ■

Det ændrede Forsorghjemmet Saxenhøj efter overfaldet:

- Gennemgang af alle fysiske lokaler. Er der ikke flugtveje for personale (og beboere), udfases lokalerne i bygningerne fra 1866.
- Nye sikkerhedsprocedurer for, hvor personale og beboere mødes.
- Nyt GPS-styret alarmsystem til alle medarbejdere – også udgående medarbejdere.
- Nyt risikovurderingssystem. Risikovurdering med Brøset Violence Checklist er fast rutine tre gange dagligt. Med risikovurdering følger en tryghedsplan for den enkelte beboer, der også inkluderer beboerens egne ønsker til at nedtrappe konflikter.
- Godkendte indskrivninger. Forstanderen godkender alle indskrivninger direkte fra behandlingspsykiatrien efter samtale med behandlingsansvarlig overlæge.
- Jævnlig samarbejds møder med personale fra psykiatriske og somatiske hospitalsafdelinger om smidigere sektorovergange for borgerne.
- Kompetenceudvikling. Intern efteruddannelse i konflikthåndtering med fokus især på vikarer og praktikanter, som gennemgår et seks ugers introforløb.
- Opnormering. Der er altid mindst tre på arbejde om aftenen og i weekender mod tidligere to.
- Løbende udvikling af voldsforebyggelse i samarbejde med både Arbejdstilsyn og Socialstyrelsen

ANBRINGELSER

Store forskelle på brug af tvang

I nogle kommuner er op mod hver tredje anbragte barn anbragt med tvang. I andre er det mindre end hver tiende. Socialpædagogerne opfordrer til erfaringsudveksling for at mindske tvang

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Foto: Colourbox

Den rette tidlige indsats med inddragelse af forældrene har væsentlig betydning for barnets udvikling og en vellykket indsats

Verne Pedersen,
næstformand i
Socialpædagogerne

På landsplan har der de seneste år været en stigning i antallet af tvangsanbringelser.

Men når man dykker ned i statistikken, er der store forskelle mellem kommunerne.

I nogle kommuner er op mod hver tredje anbragte barn anbragt mod forældrenes vilje. I andre er det mindre end hver tiende.

– Der kan være gode grunde til, at kommunerne bon'er forskelligt ud i statistikken. Men det er alligevel bemærkelsesværdigt, at der er så store forskelle, siger forbundsnæstformand i Socialpædagogerne, Verne Pedersen.

Brønderslev er den kommune, hvor der ved udgangen af 2017 var den højeste andel af tvangsanbringelser. Her var 34 pct. af de i alt 162 anbragte børn tvangsanbragt.

I Sønderborg Kommune var der derimod kun fire pct. tvangsanbragte, mens det i såvel Hedensted som Ballerup Kommune var otte pct.

På landsplan var 19 pct. af de anbragte anbragt med tvang. Tallene omfatter kun børn anbragt med og uden samtykke og er renset for fx doms-anbragte og uoplyste.

Lær af hinanden

Verne Pedersen understreger, at det er afgørende for barnet, at forældrene arbejder med - og ikke imod - anbringelsen, og at en frivillig anbringelse derfor altid er at foretrække frem for en tvangsanbringelse.

– På den baggrund mener jeg, at det er vigtigt, at kommunerne lærer af hinanden og udveksler erfaringer. Gør de kommuner, der har en høj andel af frivillige anbringelser noget, som de andre kan lære af?

Hun understreger, at der er stor viden om, hvad der virker.

– Den rette tidlige indsats med inddragelse af forældrene har væsentlig betydning for barnets udvikling og en vellykket indsats, siger hun.

Brønderslev Kommune arbejder allerede nu målrettet på at nedbringe omfanget af tvangsanbringelser. I Socialpædagogen nummer 13 tidligere i år forklarede formanden for børne- og skoleudvalget Lone Birkmose Lex (V), at kommunen er i gang med projekt 'Varige spor', der bl.a. handler om en tidlig indsats og flere socialrådgivere.

– Tidligere havde socialrådgiverne så mange sager, at de ikke altid kunne opnå et godt og tillidsfuldt samarbejde med de udsatte familier. Og ofte kom vi for sent ind, så tingene gik i hårdknude og konflikt, og vi derfor var nødt til at gribe til en tvangsanbringelse frem for at motivere familien til en frivillig anbringelse, sagde hun.

Komplekst billede

I samme artikel blev det omvendt pointeret, at en stigning i antallet af tvangsanbringelser ikke nødvendigvis er et dårligt tegn. Det kan også være et tegn på, at flere børn får den relevante hjælp – fx fordi kommunen er blevet bedre til at opspore børn i alvorlig mistrivsel.

Centerchef Charlotte Jensen fra Odense Kommune sagde i den forbindelse, at kommunen er blevet hurtigere til at gribe ind ved mistanke om vold eller overgreb:

– Tidligere brugte man nok for lang tid på at prøve at få forældrene til at acceptere en frivillig anbringelse. Nu er vi hurtigere til at sige: Hvis I ikke giver jeres samtykke til en anbringelse, må vi lægge den op til Børn- og Ungeudvalget.

Verne Pedersen medgiver, at tvangsanbringelser kan være nødvendige, og at man ikke kan konkludere, at kommuner med en høj andel af tvangsanbringelser gør et dårligt arbejde.

– Men med tidlig indsats, samarbejde, forældreinddragelse og dialog kan man undgå mange anbringelser. Og når det er nødvendigt med en anbringelse, skal man med udgangspunkt i barnets behov arbejde henimod en frivillig anbringelse, siger hun. ■

Læs artiklen 'Flere børn anbringes mod forældrenes vilje' i Socialpædagogen nummer 13 2018 på socialpaedagogen.dk

FÆRREST OG FLEST TVANGSANBRAGTE I KOMMUNERNE

Her er andelen af tvangsanbragte højest		Her er andelen af tvangsanbragte lavest	
Brønderslev	34 pct.	Sønderborg	4 pct.
Odense	31 pct.	Ballerup	8 pct.
Favrskov	29 pct.	Hedensted	8 pct.
Aalborg	28 pct.	Vejen, Gladsaxe, Gribskov, Frederikssund og Holbæk	12 pct.
Høje-Taastrup	27 pct.		

Ovenstående omfatter kun kommuner med mindst 100 anbragte børn.

Tallene omfatter kun børn anbragt med og uden samtykke og er rensset for fx domsanbragte og uoplyste.

Kilde: Danmarks Statistik

ANBRINGELSER

Når der har været en længere proces, hvor vi har været meget åbne og transparente overfor forældrene, er det min erfaring, at det oftest lykkes med en frivillig anbringelse

Lene Willumsen, leder af børn- og ungeenheden i Vejen Kommune

Her er langt de fleste frivillige

Hedensted, Ballerup og Vejen kommuner skiller sig ud, fordi der er usædvanligt få tvangsanbringelser. Kommunerne forklarer det selv med god kommunikation, ihærdighed og forældreskab på deltid

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Foto: Nils Lund Pedersen

’Prøv engang at se på dit barn. Han kigger væk nu. Vi kan slet ikke få øjenkontakt med ham. Kan du se, hvordan han ligesom trækker sig ind i sig selv? Det er dét, der bekymrer mig.’

Sådan kan det eksempelvis lyde, når en socialrådgiver fra Vejen Kommune forklarer en mor, hvorfor kommunen er alvorligt bekymret for hendes barns trivsel.

– Vi gør os umage med at være så præcise og konkrete som muligt. Og hele tiden afstemme: Hvad er det, I hører os sige? Og hvad er det, vi rent faktisk siger?, fortæller Lene Willumsen, der er leder af børn- og ungeenheden i Vejen Kommune.

Når man kigger i anbringelsesstatistikken fra Danmarks Statistik, er Vejen en af de kommuner, der skiller sig ud, fordi kommunen har forholdsvis få tvangsanbringelser. På landsplan sker 19 pct. af alle anbringelser mod forældrenes vilje – i Vejen er det 12 pct. (se faktaboks på side 13).

– Det er rigtig svært at give en forklaring på, hvorfor det er sådan. Men vi har ligget lavt på tvangsanbringelser i mange år, og en af nøglerne er i hvert fald kommunikation. Kommunikation, relation og proces, proces, proces, siger Lene Willumsen.

Forståelse og accept

I hendes øjne er det meget bedre, hvis et barn kan anbringes med forældrenes samtykke end uden.

– Det er dræbende for et barns udvikling, hvis det fx bor i en plejefamilie og kommer hjem til en mor, der igen og igen siger: ‘Når nu mor har haft møde med kommunen i næste måned, så kommer du hjem og bo igen’, selv om barnet i realiteten kommer til at bo mange år i plejefamilien. Så er det meget bedre for barnet, hvis forældrene kan nå til et punkt, hvor de accepterer og bakker op om anbringelsen, siger hun.

Og hvis det skal ske, er det vigtigt, at forældrene forstår, hvorfor det er nødvendigt at anbringe barnet.

– Selvfølgelig sker det engang i mellem, at vi ikke kan vente på, at forældrene opnår den forståelse, og hvor vi er nødt til at handle meget hurtigt. Men når der har været en længere proces, hvor vi har været meget åbne og transparente overfor forældrene, er det min erfaring, at det oftest lykkes med en frivillig anbringelse, siger hun.

Få tvangsanbringelser

Kommunikation og kontakt er også nøgleord i Hedensted Kommune, hvor man er helt nede på otte pct. tvangsanbringelser – og 92 pct. frivillige. Som leder af Kompetencegruppen Børn og Familie lægger Charlotte Rottbøll Lauridsen vægt på det opsøgende arbejde, hvor kommunen tidligt kommer i kontakt med sårbare familier.

– Vores familiekonsulenter, der for det meste er socialpædagoger, begynder ofte at komme i familierne, før problemerne har vokset sig rigtig store. Og når de får opbygget en god relation, kan det både betyde, at vi får forebygget nogle anbringelser – og at de anbringelser, vi alligevel ender med at foretage, bliver frivillige. Fordi vi undervejs i forløbet får skabt en god kontakt, siger hun.

Brian Vilsgaard er leder af Familiecentret, som familiekonsulenterne er tilknyttet. Han fortæller, at familiekonsulenternes arbejde kan være meget konkret og praktisk pædagogisk.

– Vi er ikke hjemmehjælpere eller rengøringsassistenter, men vi kan altså godt tage

Fakta om anbringelsesstatistikken

Procentberegningerne er lavet af fagbladet Socialpædagogen på baggrund af tal fra Danmarks Statistik, der hvert år opgør antallet af anbragte børn og unge efter foranstaltning. Vi har kun medtaget anbragte med og uden samtykke og ser bort fra fx uoplyste og domsanbragte.

Tallene bygger på opgørelsen pr. 31.12.2017.

Læs mere på statistikbanken.dk/anbaar3

gummihandskerne på og hjælpe med at få taget en kæmpe opvask, få smidt madresterne ud - eller tage en stor sort affaldssæk sammen med mor og rydde op på et barneværelse, der er så rodet, at der ikke er plads til barnet. Samtidig med at vi så også opbygger en god relation, siger han.

Forælder på deltid

Charlotte Rottbøll Lauridsen og Brian Vilsgaard lægger begge stor vægt på forældreinddragelsen.

– Forældrene skal ikke føle, at barnet bliver revet ud af hænderne på dem. De skal føle, at de stadig er forældre, og selv om barnet er anbragt, kan de fx tage med barnet til frisøren, købe vinterfrakken eller deltage i skolehjemsamtaler eller samtaler med sundhedsplejersken, siger Charlotte Rottbøll Lauridsen.

Brian Vilsgaard forklarer, at alle i Familiecentret kender og bruger begrebet 'deltidsforældre' – altså forældre, der ikke har deres barn hjemme på fuld tid.

– Og det er megavigtigt at tale med forældrene om, at det kan være meget bedre at være en deltidforælder, der har en rigtig god relation til sit barn to timer om ugen end en forælder, der har sit barn 24/7 – og hvor det hele så går op i konflikter, siger han.

Præcis hvordan, forældrene kan være deltidforældre, svinger fra familie til familie.

– Men med mindre vi er ude i ekstremerne, hvor forældrene er så psykisk syge, at barnet er i livsfare ved at være sammen med dem, så kan alle være forældre. På den ene eller den anden måde, siger Brian Vilsgaard.

Fra tvang til frivillighed

Ligesom i Hedensted er 92 pct. af anbringelserne i Ballerup Kommune frivillige. Også her hænger den høje frivillighedsprocent sammen med god kommunikation og anerkendelse af de biologiske forældre - ligesom kommunen gør en stor indsats for, at tvangsanbringelser med tid ændres til frivillige anbringelser, forklarer centerchef i Børne- og ungerådgivningen Lone Marcussen.

– Vi gør meget ud af at synliggøre, at vi altså ikke har taget barnet fra forældrene. Og vi strækker os langt for at etablere meget samvær i begyndelsen af anbringelsen, siger hun.

Som et konkret, anonymiseret eksempel nævner hun 5-årige 'Johanna', hvis forældre var voldelige overfor hinanden og begge havde et stort alkoholmisbrug. Forældrene modsatte sig anbringelsen i en plejefamilie og truede med at tage sagen i egen hånd.

– Vi var alvorligt bekymrede for, at de ville kidnappe Johanna. Vi valgte derfor en plejefamilie langt fra Ballerup – og forældrene fik ikke adressen. De var meget vrede og truende, men alligevel prioriterede vi, at der allerede efter den første uge skulle være samvær, fortæller Lone Marcussen.

Jeg har to mødre

Samværet fandt sted på neutral grund i et samværshus, hvor Johanna kom sammen med sin plejemor, og hvor samværskonsulenter hjalp med at gøre det til en god oplevelse. Plejemor fik supervision og gjorde fra start af meget ud af, at titulere Johannas mor som mor, mens hun selv var 'mor Gitte'. Endvidere ringede enten plejemor eller plejefar troligt en gang om ugen til Johannas forældre og fortalte, hvordan det gik – også selv om forældrene i begyndelsen truede og smed røret på.

– Og den indsats førte til, at forældrene efter et år valgte at acceptere anbringelsen. Som de sagde: 'Vi kan godt se, at Johanna har det godt i plejefamilien.' I dag er der et rigtig godt samarbejde, og Johanna formulerer selv, at hun 'har to mødre'.

For Lone Marcussen er pointen med eksemplet, at tvang nogle gange er nødvendigt, men at det ikke behøver slutte med tvang.

– Og det er vigtigt, at vi ikke giver op, men fortsætter med at arbejde med forældrene. For vi får flest børn i trivsel, når anbringelsen foregår i samarbejde. ■

Det er vigtigt, at vi ikke giver op, men fortsætter med at arbejde med forældrene. For vi får flest børn i trivsel, når anbringelsen foregår i samarbejde

Lone Marcussen, centerchef i Børne- og ungerådgivningen i Ballerup Kommune

FOLKETINGSVALG

Handicap skal ikke forhindre stemmeret

Regeringen vil give fx udviklingshæmmede med økonomisk værgemål ret til at stemme til folketingsvalg. Socialpædagogerne hilser forslaget velkomment

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Mennesker med økonomisk værgemål skal ikke længere forhindres i at stemme til Folketinget. Det mener regeringen, der med et nyt lovforslag vil gøre det

muligt at bevare stemmeretten til Folketinget, selv om man er økonomisk umyndiggjort, og derfor ikke kan råde over sin egen formue.

Socialpædagogernes næstformand, Marie Sonne, hilser forslaget velkomment.

– Det er noget, Socialpædagogerne har arbejdet for i årevis, for det er vigtigt, at mennesker med handicap inkluderes i samfundet. Selv om man har et handicap, der forhindrer en i at styre egen økonomi, bør man alligevel have ret til at indgå i samfundet som en ligeværdig borger, siger hun.

Marie Sonne pointerer, at

socialpædagoger får en vigtig rolle, hvis lovforslaget vedtages – og de gode intentioner skal føres ud i livet.

Etisk vigtig opgave

– Det bliver en socialpædagogisk opgave at understøtte den demokratiske deltagelse for den gruppe borgere, der hidtil har været udelukket fra at gå i stemmeboksen til folketingsvalg. Og det kan fx ske ved at facilitere samtaler om valg og valgdeltagelse, ledsage til borgermøder og på andre måde gøre den demokratiske deltagelse mulig i praksis, siger hun, og understreger, at socialpædagoger

samtidig også får en vigtig etisk opgave med at sikre, at det bliver borgernes eget politiske valg – og ikke socialpædagogens.

– Og det adskiller sig ikke fra mange andre situationer, hvor socialpædagoger skal understøtte, at andre mennesker kan mestre deres egne livsvalg. Fx når det gælder økonomi eller valg af kæreste, siger hun.

Lovforslaget berører omkring 1.900 mennesker, der indtil nu har været udelukket fra at stemme ved folketingsvalg. Allerede i dag har de mulighed for at stemme ved kommunal- og regionalvalg. ■

VOLD OG TRUSLER

Værktøjer til tryghed og trivsel

Socialstyrelsen har udgivet nye redskaber til arbejdet med at forebygge voldsomme episoder på botilbud og boformer for hjemløse

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Dilemmakort. Drejebøger. Og nye film. På Socialstyrelsens hjemmeside kan man nu finde en række nye værktøjer, der inspirerer til, hvordan man styrker trivslen og trygheden på botilbud og boformer for hjemløse. Værktøjerne kan både bruges i personalegruppen internt - og indgå i samarbejdet med borgerne.

I 2017 udgav Socialstyrelsen 'Nationale retningslinjer for forebyggelse af voldsomme episoder på botilbud samt

boformer for hjemløse' - og de nye redskaber tager alle afsæt i disse retningslinjer. Et af de nye tiltag er en kort og overskuelig udgave af retningslinjerne, som består af en folder med en oversigt over de 11 konkrete retningslinjer, som I kan hænge op på opslagstavlen, udlevere eller andet.

Der er også udarbejdet en kort film, der introducerer retningslinjerne. Her fortæller ledere og medarbejdere om deres erfaringer med at styrke trivsel og

tryghed - og derved forebygge voldsomme episoder.

Inddrag borgerne

Dilemmakortene, som også er et redskab, kan bruges som støtte til, at borgere, pårørende og medarbejdere sammen kan tale om nogle af de dilemmaer og konflikter, der kan opstå i samarbejdet. Et par eksempler på dilemmaer, man kan tage op, er: 'Hvordan vælger I, hvilket tv-program der skal ses i opholdsrummet?' og 'Synes I, at

borgerne selv skal have mulighed for at vælge kontaktperson?'

Endelig er der i værktøjskassen også udarbejdet en drejebog til, hvordan man fx kan holde personalemøder eller fællesmøder om forebyggelse, hvor man fx kan vælge også at inddrage borgere og pårørende i arbejdet med at skabe mere trivsel og tryghed for alle. ■

Find de nye redskaber på kortlink.dk/vkv9

Søg hjælp til forebyggelse

Socialstyrelsen har nu åbnet op for en ny runde, hvor forvaltninger og sociale tilbud kan søge midler til at gennemføre særlige indsatsforløb. Forløbene er rettet mod kommuner, regioner og tilbud, der enten har et behov for at styrke deres arbejde med at forebygge voldsomme episoder og fremme tryghed og trivsel, eller som ønsker at øge deres generelle kompetencer på området. Der gennemføres op til 25 forløb årligt fra 2018 til 2020, og der er ansøgningsfrist den 28. november 2018. Læs mere på kortlink.dk/vm3u

RESSOURCEFORLØB

Dorthe fik 80.000 kr. fra pensionskassen

Med udsigten til at få halveret sin indkomst på den lave ressourceforløbsydelse frygtede Dorthe Kjølback Eskesen for sin fremtid som enlig mor og boligejer. Men en økonomisk håndsrækning fra PKA skabte ro under jobafklaringen

Af Jakob Ravn Fjordbo, jrf@sl.dk
Foto: Søren Kjeldgaard

Hun ville egentlig helst have fortsat med at arbejde. Men med tiltagende smerter fra en slidgigt, der på få år bredte sig fra skuldre til nakke, kunne socialpædagog Dorthe Kjølback Eskesen ikke længere klare arbejdet med domsbragte handicappede unge.

Kombinationen af tunge løft og stillesiddende opgaver udviklede sig til en pine i hverdagen. Så da hendes vikariat udløb i efteråret 2016, stod det klart for Dorthe Kjølback Eskesen, at hun

måtte trække stikket til arbejdsmarkedet for en tid.

– Operationerne og de mange genoptræningstimer, jeg havde gennemgået, hjalp ikke for alvor, så til sidst måtte jeg kaste håndklædet i ringen og sygemelde mig. Jeg elsker mit fag, men jeg måtte erkende, at jeg simpelthen ikke kunne klare et fuldtidsarbejde længere, siger Dorthe Kjølback Eskesen.

Bekymringerne melder sig

Selvom det var en lettelse at få hold på smerterne under sygemeldingen, gik der imidlertid ikke længe, før de økonomiske bekymringer for fremtiden meldte sig. For med udsigten til at skulle i et jobafklarende ressourceforløb hos kommunen ville hun komme over på den såkaldte ressourceforløbsydelse, der for hendes vedkommende lød på knap 15.000 kroner før skat. Under det halve af, hvad hun havde tjent på sit arbejde.

Indtægten ville tilmed blive beskåret med yderligere 4.200 kroner, fordi hun som husejer lejede en del af sin bolig ud til netop det beløb. Og det fik både

smerter og stress til at accelerere på ny, fortæller Dorthe Kjølback Eskesen:

– Jeg var voldsomt presset i den periode. For som husejer og enlig mor havde jeg flere faste udgifter, jeg ikke bare kunne skære fra. Så jeg gik med mange dystre overvejelser om, hvornår jeg ville blive nødt til at sælge huset og bilen. Da tingene så sortest ud, var jeg ved at bede mine gamle forældre om arveforskud bare for at kunne overskue fremtiden.

En glædelig overraskelse

Tingene vendte imidlertid for Dorthe Kjølback Eskesen, da hun ringede til sin pensionskasse. For da hun som socialpædagog var medlem af PKA og samtidig stod til at skulle i et jobafklarende ressourceforløb på minimum et år, kunne hun få udbetalt et skattefrit engangsbeløb på 80.000 kroner fra pensionskassen.

Den økonomiske håndsrækning kom ganske uventet for Dorthe Kjølback Eskesen, der ikke kendte noget til den dengang helt nye ordning.

– Der kom en helt anden ro

over mig både økonomisk og psykisk. Pludselig kunne jeg se mig selv blive boende i huset. Jeg ville kunne opretholde en rimelig levestandard for mig og min datter, og jeg kunne koncentrere mig om at blive afklaret om min fremtidige jobsituation.

Afklaringen kom et års tid senere, hvor Dorthe Kjølback Eskesen vendte tilbage til sit fag, hvor hun nu er ansat i et fleksjob som aktivitetspædagog på et dagcenter for ældre i Brande. ■

Økonomisk hjælp under ressourceforløb

Hvis du har fået tilkendt ressourceforløbsydelse for mindst et år fra det offentlige, kan du som medlem af PKA søge om at få udbetalt et skattefrit engangsbeløb. Beløbet, der kaldes 'Sum ved ressourceforløbsydelser', lyder på 80.000 kroner, men bliver fra januar 2019 sat op til 100.000 kroner.

ET ANDERLEDES JOB

Eneste socialpædagog på lærerværelset

Angst, ADHD eller en konstant følelse af at skulle præstere presser mange unge. Derfor har Mariagerfjord Gymnasium ansat en socialpædagog, Charlotte Bilici Petersen, til at hjælpe sårbare elever med at knække koden fagligt og socialt

Af Malene Skov Jensen

Foto: Michael Bo Rasmussen og Tao Lytzen

Det betyder meget for eleverne med diagnoser, at de føler, de er en del af samfundet, og at de får en uddannelse, så de kan give noget tilbage til samfundet. Det giver dem selvværd

Charlotte Bilici Petersen, socialpædagog Mariagerfjord Gymnasium

I et hjørne af kælderens under Mariagerfjord Gymnasium ligger Charlotte Bilici Petersens lille kontor. Her møder hun eleverne én til én og tager en snak med dem om de ting, som fylder og presser de unge i hverdagen. Charlotte Bilici Petersen er en af de få socialpædagoger i Danmark, som er ansat på et gymnasium.

– Det er faktisk godt at have kontor hernede lidt væk fra det livlige miljø ovenpå. Her kan vi snakke i fred og ro, og nogle gange går jeg også en tur med de unge, for samtalerne glider ofte nemmere, når vi går og ikke er tvunget til at have øjenkontakt hele tiden, siger Charlotte Bilici Petersen.

Hun har haft sin faste gang på gymnasiet i godt et år - og blev ansat til at tage hånd om de elever, som har en diagnose eller er sårbare og pressede.

Mariagerfjord Gymnasium oplever nemlig et stigende antal elever med diagnoser - og unge, som får angstanfald. Det gælder både i de almindelige gymnasie- og hf-klasser - og i de særlige visiterede hf-klasser, som er målrettet uddannelsesparate unge med udfordringer, som ikke kan integreres i en almindelig gymnasieklasse.

Kalenderen er fyldt

– Flere og flere unge føler sig pressede, fordi de oplever, at de hele tiden skal præstere. De skal have høje karakterer, se godt ud, have et perfekt privatliv, og så skal de også kunne navigere på de

social medier, forklarer Charlotte Bilici Petersen, der har kalenderen fuld af aftaler med eleverne.

I teorien kan hun hjælpe alle elever - men i praksis er det først og fremmest elever med diagnoser, som hun har samtaler med. Hun hjælper dem bl.a. til at forstå deres diagnoser og til at få overblik over, hvilke tilbud de kan få hjælp fra.

– Mit arbejde handler meget om at hjælpe eleverne til at knække koden fagligt og socialt. Jeg hjælper dem med at strukturere deres hverdag, så de kan prioritere deres tid og få mere overskud til læring. Jeg snakker med dem om de sociale relationer, hvordan de skal agere, hvilke signaler de sender med deres kropssprog, og hvordan de aflæser andres kropssprog, siger hun.

Charlotte Bilici Petersen bruger den anerkendende tilgang i relationsarbejdet, når hun motiverer og styrker eleverne gennem uddannelsen.

– Jeg kan hjælpe dem til at se deres ressourcer, og ofte bliver problemerne og bekymringstanker lidt mindre, når de bliver sagt højt til en voksen i øjenhøjde. Når først rammen er der, kan og vil de unge rigtig gerne lære. Det betyder meget for eleverne med diagnoser, at de føler, de er en del af samfundet, og at de får en uddannelse, så de kan give noget tilbage til samfundet. Det giver dem selvværd, siger hun.

Får styr på rammen

Omkring halvdelen af Charlotte Bilici Petersens tid bruger hun på eleverne i de særlige Vhf-klasser (visiteret hf). Det er klasser, som er målrettet sårbare unge med særlige udfordringer. De går i klasser med kun 12 elever og får særlig specialpædagogisk støtte gennem deres skolegang. Og så har de tre år til at afslutte deres hf.

20-årige Asger Jungersen er en af de unge, der går på Vhf. Og han er rigtig glad for at have fået den chance for at gennemføre en gymnasial uddannelse.

– Her får jeg den rigtige hjælp, og det giver mig mange flere muligheder med en gymnasial uddannelse. Jeg har tit været skræmt over at skulle

NÆRVÆR

I sit arbejde på Mariagerfjord Gymnasium møder socialpædagog Charlotte Bilici Petersen eleverne én til én - og tager en snak med dem om de ting, som fylder og presser de unge i hverdagen.

CHANCEN

Anastasia Ozerova (tv) og Asger Jungersen er to af de unge, der går i den særlige HF-klasse på Mariagerfjord Gymnasium, hvor de bl.a. får støtte af socialpædagog Charlotte Bilici Petersen. Begge er rigtig glade for at have fået chancen for at gennemføre en gymnasial uddannelse.

Jeg hjælper dem med at strukturere deres hverdag, så de kan prioritere deres tid og få mere overskud til læring

Charlotte Bilici Petersen,
socialpædagog
Mariagerfjord Gymnasium

ende som jobløs, men nu regner jeg med, at jeg vil uddanne mig inden for noget teknologi, når jeg er færdig med min hf, siger Asger Jungersen.

Han er en af de unge på Mariagerfjord Gymnasium, som har faste ugentlige samtaler med Charlotte Bilici Petersen.

– Jeg er lige flyttet hjemmefra, og jeg har styr på det med at få noget mad og gå ordentlig tid i seng. Charlotte hjælper mig med at strukturere min dag, og det er med til at gøre min ramme stabil, så jeg får tid til det, som jeg gerne vil nå - og så jeg kan følge min uddannelse, siger han.

Sørger for at være synlig

Ligesom eleverne i stor stil har fundet vej til Charlotte Bilici Petersen, har hun også et tæt samarbejde med skolens elevvejledere, og det håber hun også, at hun med tiden får med lærerne.

– Jeg deltager i nogle møder med de lærerteams, hvor jeg har kontakt til mange af deres elever, og jeg har også været inde over en klasse, hvor kulturen ikke fungerede så godt. Jeg håber på at få et endnu tættere samarbejde med lærerne i fremtiden, hvor vi kan bruge hinandens kompetencer bedre. Jeg bestræber mig på at være så synlig som muligt på skolen og lærerværelset, siger Charlotte Bilici Petersen.

Men hun har lige skullet vænne sig til at være den eneste socialpædagog på en arbejdsplads.

– Jeg føler virkelig, at jeg kan bidrage med noget på gymnasiet, og jeg tænker, at det vil være oplagt for mange flere gymnasier at ansætte socialpædagoger. Men det er også en udfordring at være den eneste socialpædagog, og derfor skal jeg have fundet ud af, hvordan jeg vedligeholder mig fagligt, siger hun. ■

ET ANDERLEDES JOB

Unikt tilbud risikerer at lukke

Mariagerfjord Gymnasiums visiterede hf retter sig mod en bredere gruppe unge end dem med Aspergers syndrom. Derfor er der ikke noget tilskud – og tilbuddet risikerer at lukke

Af Malene Skov Jensen, nyhedsrum@sl.dk

Foto: Michael Bo Rasmussen

Siden 2012 har Mariagerfjord Gymnasium haft et særligt hf-tilbud rettet mod en bred gruppe af unge med diagnoser som ADHD, angst og autismspektrum forstyrrelser. Men selvom tilbuddet har været en kæmpe succes, risikerer det at skulle lukke.

Mariagerfjord Gymnasium har hidtil drevet klasserne via fondsmidler, men fra skoleåret 2019-2020 udløber de.

– Vi har flere gange søgt Undervisningsministeriet om at blive et permanent tilbud med ret til statsstøtte, men det har hidtil været forgæves. Det er i dag kun gymnasiale specialklasser til unge med Aspergers syndrom, der kan få finansiel støtte. Men vi mener ikke, at det kan være rigtigt, at det er den enkelte diagnose, der bestemmer, om du kan få en gymnasial uddannelse, siger rektor Jette Engelbrecht.

Den særlige hf-uddannelse på Mariagerfjord Gymnasium kan tilrettelægges på enten to eller tre år alt efter de unges behov. Klassestørrelsen er cirka 12 elever, og de har deres eget klasselokale med faste pladser ved enmandsborde.

Det har forandret mit liv

Anastasia Ozerova er i gang med andet år på det særlige Vhf-forløb, og det har givet hende mulighed for at udvikle sig rigtig meget og gjort hende glad for skolen.

– Jeg har gennemgået en meget stor udvikling. Jeg er ikke så skrøbelig rent mentalt mere, og jeg er blevet mere åben over for nye mennesker og mere afslappet i sociale situationer. Jeg har lært at holde øjenkontakt, hvilket jeg ikke kunne før. Jeg føler, at jeg hører til, og at jeg er på god fod med alle. Det er befriende, og jeg ved slet ikke, hvor jeg ville være uden Vhf, siger Anastasia Ozerova.

Hun har ellers gennem sin folkeskoletid været vant til, at alle var meget bekymrede for hende og hendes fremtid.

– Her på gymnasiet er lærerne meget forstående samtidig med, at de forsøger at puffe os lidt ud over vores grænser. Jeg har lært meget om mig selv. Jeg har brudt grænser, og jeg har fået et mere positivt syn på mig selv. Jeg har flere muligheder, end jeg troede, siger hun.

Hendes klassekammerater kommer ikke kun fra nærområdet. Der er også elever fra Sønderjylland og Bornholm, for de har ikke kunnet få et lignende uddannelses tilbud andre steder.

– Der er mange med diagnoser, som ikke får lov til at opleve det her. Det forandrer ens liv, det er jeg bare nødt til at sige, siger Anastasia Ozerova.

Undervisningsminister Merete Riisager (LA) forklarer i en skriftlig kommentar, at hun er opmærksom på behovet for særlige uddannelses tilbud til unge med autismspektrum-forstyrrelser, og at regeringen derfor udvidede antallet af den type klasser. Men hun har på nuværende tidspunkt ikke planer om at give penge til nye typer af støtteklasser som fx Vhf på Mariagerfjord Gymnasium.

– Men andre psykisk sårbare unge - for eksempel unge, der lider af social angst eller elever med funktionsnedsættelser som ADHD - har ret til andre tilbud, der skal hjælpe dem igennem en ungdomsuddannelse. Det kunne for eksempel være specialpædagogisk støtte til eleven på skolen, slår ministeren fast. ■

Der er mange med diagnoser, som ikke får lov til at opleve det her. Det forandrer ens liv, det er jeg bare nødt til at sige

Anastasia Ozerova, elev Vhf

Kort om de særlige hf-klasser Vhf (visiteret hf)

- Vhf-klasserne på Mariagerfjord Gymnasium har cirka 12 elever. I klassen er der fokus på ro og struktur, og eleverne kan få hjælp til at tilrettelægge og prioritere hverdagen - bl.a. fra en socialpædagog ansat på gymnasiet.
- Danmarks Evalueringsinstitut evaluerede Vhf i 2015 og konkluderede, at Vhf giver de unge en gymnasial uddannelse, som de ellers ikke ville have fået, fordi de falder mellem to stole, når det gælder muligheden for at få en ungdomsuddannelse.
- Vhf-eleverne klarer sig godt trods deres forskellige udfordringer, og de fleste læser videre, når de er blevet studenter.

DOMFÆLDTE

De belastninger, borgerne i undersøgelsen har været udsat for under opvæksten, er grundlæggende de samme, som udløser kriminalitet hos unge på normalområdet

Anders Gimbel, pædagogisk konsulent, SUA, og VISO-specialist

Kriminaliteten har en årsag

Kort om rapporten

- 'Domfældte udviklingshæmmede – data og fortællinger' er blevet til som led i en ny forskningsstrategi i Region Midtjylland, der blev sat i værk i 2016. Her er ambitionen, at tilbuddene på det sociale område skal arbejde med forskning og videnindsamling. Rapporten er Specialområde Udviklingshæmning og ADHD's første bidrag.
- Målet med undersøgelsen har været at kortlægge de opvækstforhold, levevilkår og forudsætninger, der karakteriserer domfældte udviklingshæmmede og pege på risikofaktorer, som kan være med til at udløse den kriminelle adfærd.

Læs mere på kortlink.dk/ve44

Ny undersøgelse tyder på, at domfældte udviklingshæmmedes kriminalitet i meget høj grad hænger sammen med voldsomt belastede opvækstvilkår - og ikke bare kan forklares med deres handicap. Denne viden har betydning, hvis kriminaliteten skal forebygges

Af Trine Kit Jensen, nyhedsrum@sl.dk

Illustration: Louise Thrane

» Når jeg er sammen med min far, ender det galt. Især, når vi har fået noget at drikke. Så siger det klask, klask, klask, fordi jeg er blevet banket, siden jeg var lille af min far.'

Sådan fortæller en af de domfældte udviklingshæmmede, der er blevet interviewet til rapporten 'Domfældte udviklingshæmmede – Data og fortællinger', som Specialområde Udviklingshæmning og ADHD (SUA) i Region Midtjylland for nylig har udgivet.

Og eksemplet er langt fra enestående. – Det typiske billede er, at borgerne er vokset op under voldsomt belastende forhold, hvor de har været udsat for omsorgssvigt, vold, overgreb og alle de omskifteligheder, der følger med, når man er barn i en ressourcetsvag familie, fortæller pædagogisk konsulent og VISO-specialist Anders Gimbel, der står bag rapporten.

På baggrund af sagsakter og interviews har han kortlagt 37 domfældte udviklingshæmmedes

opvækstforhold og liv forud for den første dom. Formålet var at identificere potentielle risikofaktorer i forhold til at udløse kriminel adfærd blandt mennesker med udviklingshæmning.

Og konklusionen lyder, at der ikke er meget, der adskiller en domfældt udviklingshæmmede fra en normalbegavet kriminel.

– De belastninger, borgerne i undersøgelsen har været udsat for under opvæksten, er grundlæggende de samme, som udløser kriminalitet hos unge på normalområdet, siger Anders Gimbel.

Ustabil opvækst

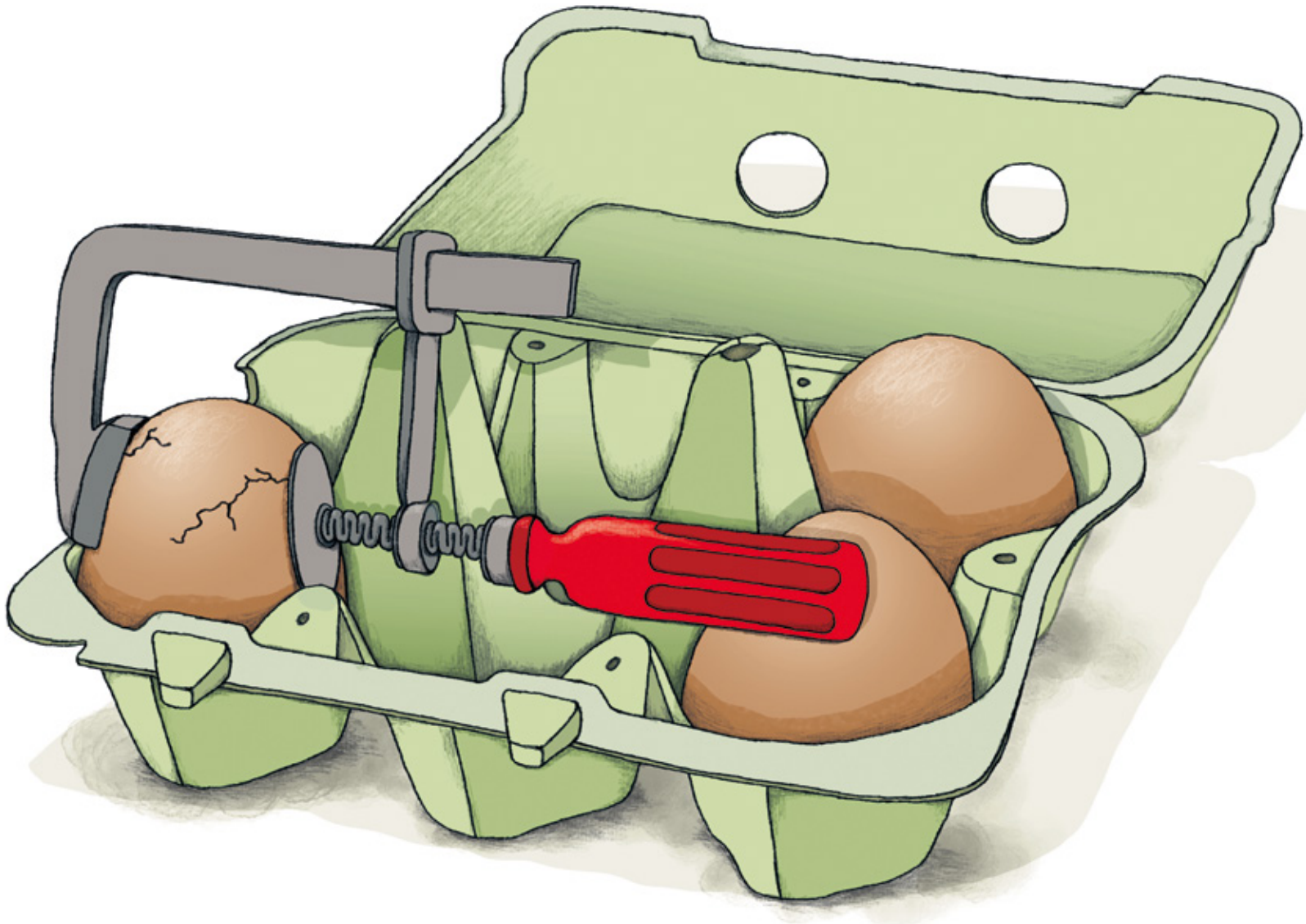
Langt størstedelen af de domfældte er opvokset i meget udsatte familier med misbrug og/eller psykisk syge forældre. Mange har mistet den ene forælder tidligt - og mange har været igennem problematiske anbringelsesforløb.

Eller som det konkret udtrykkes af en af de domfældte i rapporten:

'Det har altid været et stort kaos, siden jeg var lille.'

Anders Gimbel er selv blevet overrasket over den ustabilitet, de domfældte har levet i. Et typisk forløb er, at borgerne med eller uden forældrenes accept er blevet fjernet fra barndomshjemmet, og at de offentlige indsatser, der efterfølgende er sat i værk, har været præget af manglende tryghed og stabilitet på grund af mange skift i bo- og skoletilbud.

Et par af de interviewede fortæller, at de aldrig har prøvet at indgå i fælleskaber, fordi de hele tiden er flyttet rundt og derfor ikke har haft en chance for at få venner og bekendte. Andre er i en tidlig alder blevet en del af fælleskaber, der var

præget af misbrug, indbyrdes vold og kriminalitet.

I rapporten beskriver en af de domfældte det sådan her:

'Jeg blev mobbet rigtig meget af mine tidligere kammerater, slået og sparket, pisset på. Jeg hadede det hver eneste dag.'

En anden fortæller:

'Jeg var jo på kommunen, og de sagde jo, at jeg skulle ud på et eller andet sted, hvor de lavede paller. Der er alle de der sociale tabere jo ude. (...) Der var nogen at snakke med, og vi tog nogle stoffer. Og så gik helt galt. Jeg fandt de forkerte, så begyndte jeg at hænge meget ud med dem og begyndte at lave meget kriminalitet.'

Brug for forebyggelse

Den kriminalitet, borgerne er dømt for, er typisk begået i overgangen til voksenlivet - og Anders Gimbel konkluderer, at det lige som i resten af befolkningen primært er sociale faktorer, der giver risiko for kriminel adfærd hos borgere med udviklingshæmning.

– Men på grund af disse borgeres kognitive handicap er de endnu mere udfordrede end andre udsatte grupper. Det handler om, at deres

repertoire i forhold til at forklare verden for sig selv, tænke sig andre steder hen og finde alternative handlestrategier, er stærkt begrænsede, siger han.

I rapporten sætter nogle af de domfældte selv ord på, hvad de er blevet dømt for. Den ene siger:

'Det var væbnet røveri, som jeg valgte at tage skylden for, for en anden. Det var aftalt spil'.

En anden fortæller:

'Grov vold og afpresning mod en kammerat, der kom fra det samme miljø. Han skyldte de store drenge penge, og så fik jeg at vide, at enten gør du noget ved det, eller også gør vi noget ved dig'.

Anders Gimbel mener, at der kan gøres mere for at forebygge kriminalitet blandt mennesker med udviklingshæmning. Først og fremmest skal forebyggelsen læne sig op af de samme tiltag, der også gør sig gældende for kriminalitetsforebyggelse generelt. Derudover slår han bl.a. til lyd for, at kommunerne bør have større fokus på børn med udviklingshæmning i udsatte familier, så de fra start kan få solide og stabile tilbud.

– I mange tilfælde kender kommunerne i forvejen de her familier, og der er brug for øget opmærksomhed på at bruge de nødvendige

Jeg blev mobbet rigtig meget af mine tidligere kammerater, slået og sparket, pisset på. Jeg hadede det hver eneste dag.

Domfældt udviklingshæmnet

ressourcer på et tidligt tidspunkt i børnenes liv, så vi kan give dem den rigtige støtte, de rigtige botilbud eller den rigtige plejefamilie og i højere grad arbejde med de lange perspektiver.

Bedre skoletilbud

Selv om Anders Gimbel understreger, at han ikke er ekspert i skoletilbud, mener han også, at det er et område, der skal fokuseres mere på.

– I skoleregi skal man i højere grad være opmærksom på, at der er tale om en meget udsat gruppe. Alle dem, jeg har talt med i forbindelse med min undersøgelse, har været udsat for mobning i skolen. Så måske bør man se på, om de skoletilbud, børnene bliver henvist til, er ordentligt klædt på til opgaven og har tilstrækkelige ressourcer.

Derudover peger han også på, at der er behov for at se nærmere på, hvad det er for en type efterværn, unge i egen bolig bliver tilbudt, når de fylder 18.

– I undersøgelsen har flertallet af dem, som boede alene, kun i meget begrænset omfang fået

støtte i egen bolig. Dilemmaet er her, at de kan vælge sige nej tak, og det har de i flere tilfælde gjort, fordi de gerne ville klare sig selv. Det har de så ikke kunnet, og der ligger derfor en pædagogisk opgave i at tilbyde borgerne en støtte, som de selv finder relevant, siger Anders Gimbel.

I forhold til forebyggelse af vold viser undersøgelsen, at de domfældte udviklingshæmmede skiller sig ud ved i langt højere grad at begå vold mod mennesker, de kender i forvejen. Mens voldsdømte inden for normalområdet i 40 pct. af sagerne begår volden mod personer, de kender i forvejen, gælder det for mere end 90 pct. af sagerne i undersøgelsen.

– Det får mig til at tænke, at hovedparten af udviklingshæmmede borgers voldskriminalitet ikke er tilfældig eller hæmningsløs. Det er nok i højere grad funderet i nogle aktuelle forhold, borgeren ikke har kunnet løse eller undslippe på andre måder end ved at gribe til vold. De går ikke bare ned ad gaden og slår en tilfældig forbipasserende ned. ■

Der er brug for øget opmærksomhed på at bruge de nødvendige ressourcer på et tidligt tidspunkt i børnenes liv, så vi kan give dem den rigtige støtte, de rigtige botilbud eller den rigtige plejefamilie og i højere grad arbejde med de lange perspektiver

Anders Gimbel, pædagogisk konsulent, SUA, og VISO-specialist

Hvad er foranstaltningsdomme?

- Mennesker med udviklingshæmning er fritaget for straf i traditionel forstand. I stedet idømmes de foranstaltningsdomme i socialt regi.
- Tal fra Justitsministeriets Forskningskontor viser, at der de seneste år har været en jævnt stigende tendens i antallet af foranstaltningsdomme.
- I 2001 blev der afsagt 47 foranstaltningsdomme. I 2016 var det 130. Det er ikke opgjort, hvor mange udviklingshæmmede borgere, der aktuelt har en foranstaltningsdom, da ophævelser og ændringer af dommene ikke fremgår af de officielle statistikker.

De domfældte i undersøgelsen

- Anders Gimbel har undersøgt sagsakterne hos alle de 37 borgere med udviklingshæmning, der afsonede foranstaltningsdomme på sociale tilbud under Specialområde Udviklingshæmning og ADH i Region Midtjylland.
- Hovedparten af borgerne er lettere mentalt retarderede og har for nogles vedkommende boet i egen bolig, mens en mindre gruppe har stærkt nedsatte kognitive funktioner og fx kan mangle sprog og evne til selv at varetage de mest simple dagligdags gøremål.
- De dominerende kriminalitetstyper i gruppen er vold, trusler og hærværk, men der er også borgere, som har fået dom for tyveri, røveri, seksuelle overgreb eller brandstiftelse.
- De sværest kriminelt belastede og farligste udviklingshæmmede borgere afsoner på sikrede institutioner og indgår derfor ikke i undersøgelsen.

TJEK DIN LØN

Hver anden har oplevet fejl på lønsedlen

Har du tjek på din?

ok-mærket.dk

Løntjek skaffede Klaus 25.000 kroner

Efter flere års arbejde i socialpsykiatrien opdagede Klaus Høeg via sin tillidsmand, at han gennem store dele af sin ansættelse var gået glip af to løntillæg. En indsigt, der gjorde ham 25.000 kroner rigere

Af Jakob Ravn Fjordbo, jrf@sl.dk

Efter to års anciennitet skal du have et løntillæg'. Det var tilfældigt, at Klaus Høeg fra Hedensted overhørte den sætning i en samtale mellem sin tillidsmand

og en anden kollega for et par år siden. Men han studsede over budskabet den dag på arbejdet.

For rettigheden, som også gjaldt for ham, var han hverken blevet informeret om i forbindelse med sin ansættelse eller sidenhen.

Derfor spurgte han sin tillidsmand nærmere ind til, hvilke løntillæg han egentlig havde krav på som socialpsykiatrisk medarbejder i Hedensted Kommune. Og det stod hurtigt klart, at det ikke kun var anciennitetstillægget, han var gået glip af. For siden sin tiltrædelse seks år tidligere havde han også været berettiget til en beklædningsgodtgørelse for det slid, han udsætter sit tøj for under arbejdet.

– Det kom egentlig bag på mig, at der var to centrale tillæg, jeg var gået glip af. Og det undrede mig oprigtigt, at jeg ikke var blevet informeret om det, dengang jeg tiltrådte min stilling.

En tidlig julegave

Efter Klaus Høgh havde fået de nødvendige papirer fra sin tillidsmand til at dokumentere sine rettigheder, tog han derfor kontakt til lønafdelingen i Hedensted Kommune, der behandlede sagen - og få måneder senere tikkede der 25.000 kroner ind på hans konto.

Pengene for de mange tabte tillæg var en god tidlig julegave, siger Klaus Høgh. Men for ham handler det om mere end det præcise beløb:

– Korrekt løn er en principiel sag for mig. Man skal have det, man skal have - og det er rart, at jeg som medarbejder ved præcis, hvad der er baggrunden for min lønudbetaling, siger han.

Derfor er Klaus Høgh i dag opmærksom på at tage kontakt til sin tillidsmand, når der er poster på lønsedlen, der undrer ham, ligesom han opfordrer andre til at gøre det samme.

– Der kan jo tydeligvis ske fejl i lønssystemerne, og du og din tillidsmand er i samme båd. Så spørg hellere en gang for meget end en gang for lidt, hvis der er noget, du er i tvivl om. ■

Tjek din lønseddel

I disse uger sætter Socialpædagogerne - i samarbejde med en række andre forbund - fokus på løn i form af en større 'OK Løntjek-kampagne'.

Er du i tvivl om, hvor vidt du får det rette i løn? Så kontakt din tillidsmand - eller din kreds for at få hjælp til et løntjek.

Du kan også selv tjekke din lønseddel via denne guide: sl.dk/faa-svar/loen/tjek-din-loenseddel

KREDSARRANGEMENT

Der skal ikke være et fagpoliti, der holder øje med, om nogen træder uden for kodekset. Det skal ligge som en klangbund i en personalegruppe, at man taler ordentligt og reflekterer over det, man siger

Lars Petersen, formand Socialpædagogerne Storkøbenhavn

Råt sprog - og god tone

Hvordan taler vi med - og om hinanden? Og hvordan spiller tonen ind på socialpædagogikken? Det blev der sat fokus på, da Socialpædagogerne Storkøbenhavn afholdt en medlemskonference om sprog og faglighed

Af Irene Manteufel, nyhedsrum@sl.dk
Foto: Kreds Storkøbenhavn

Jeg har arbejdet med stofmisbrugere, der gav hinanden mange kæle- og øgenavne, og det smittede af på den måde, vi talte til dem

Ole Nilsson, coach

Er det ok at kalde en borger for skatter? Må man bruge ord som tungnem eller sige, 'han er udenfor pædagogisk rækkevidde' - og hvad sker der, hvis borgernes sprog smitter af, så stofmisbrugere og prostituerede pludselig bliver til junkier og ludere?

For at sætte sprog og tonen på dagsordenen afholdt Socialpædagogerne Storkøbenhavn den 2. oktober medlemskonferencen 'Råt og godt? Sprog og faglighed i en kold tid' i Herlev Medborgerhus.

- Vi har aldrig lavet noget lignende før, men det er noget, vi er optaget af i bestyrelsen: Hvordan vi taler om hinanden, lød det fra kredsformand Lars Petersen.

I kredsen oplever man nemlig en tiltagende grov tone i mange typer debatter - og medlemmer henvender sig ofte med etiske problemer.

- Både vi selv og de konsulenter, vi har ansat, bliver jævnligt konfronteret med sager, hvor kolleger ikke opfører sig ordentligt. Vi har ikke nogen undersøgelser af området - men vi har en klar fornemmelse af, at vi skal have fokus på sproget, så vi kan komme et lag dybere med det etiske arbejde, sagde Lars Petersen.

Fra åndssvag til funktionsnedsat

I alt 70 medlemmer var mødt op for at diskutere sprog og den gode tone. En af oplægsholderne

var forfatteren Knud Lindholm Lau, som gav en historisk gennemgang af, hvordan man har omtalt mennesker med funktionsnedsættelser, og hvordan det har spillet sammen med samfundets behandling af dem.

- Fx har termen åndssvag udviklet sig over evnesvag til udviklingshæmmet - og funktionsnedsat. Det er sket i takt med, at vi som samfund er gået fra at betragte de pågældende mennesker som uværdige til i stigende grad at mene, at de skal have et godt liv. Men vi skal passe på, at det uværdige stigma ikke vender tilbage - og det handler både om den offentlige debat og om den interne tone på arbejdspladserne, sagde Knud Lindholm Lau.

I det etiske grundlag for socialpædagoger står der, at man skal 'sikre, at der ikke bliver brugt eller udvist ydmygende og nedværdigende kommunikation og adfærd over for borgerne'. Men mange deltagere kunne fortælle om, hvordan kolleger - eller de selv - bevidst eller ubevidst havde talt til og om borgerne på måder, der udfordrer det etiske grundlag.

- Jeg kan blive rigtig bekymret for vores faggruppe, for der er en meget stor magt i, hvordan man omtaler andre. Jeg bliver selv hånet på min arbejdsplads, når jeg siger noget om det. Men det handler for mig at se om ordentlighed, lød et eksempel fra salen.

Når ord smitter

En af deltagerne, Ole Nilsson, der er coach i Københavns Kommune med erfaring fra bl.a. et døgncenter og et botilbud, deltog i konferencen, fordi han løbende har reflekteret over problemstillingen og oplevet, at en jargon ofte opstår ubevidst.

- Jeg har arbejdet med stofmisbrugere, der gav hinanden mange kæle- og øgenavne, og det smittede af på den måde, vi talte til dem. Vi blev først opmærksomme på det, fordi vores afdelingslæge

en dag sagde, at han havde bemærket det - og så begyndte vi at tale om det, sagde Ole Nilsson, som mener, det er et problem, hvis man som medarbejdere tager borgernes indbyrdes sprog til sig.

– Min erfaring er, at det er noget, man ikke tænker over i det daglige. Det kan gå hen og blive en kultur, hvis man ikke tager det op - og vi kommer måske ubevidst at latterliggøre dem. Vi bør fx heller ikke kalde stofmisbrugere og prostituerede for junkier og ludere. Et er, at de kan omtale sig selv på den måde, men når de kommer ind i vores system, skal de have et helle, hvor der er værdighed og ro, sagde Ole Nilsson.

En hårfin balance

I grupper diskuterede deltagerne konkrete eksempler på 'råhedens sprog'. Og for hvert udtryk som fx 'tungnem' eller 'farlig' skulle der findes konkrete modsvar. Socialpædagogerne Storkøbenhavn vil så samle og bygge videre på de mange input, som bl.a. skal bruges til at udarbejde nye redskaber til håndtering af de sager om etiske problemer, som medlemmerne har.

– Nu skal kredsbestyrelsen udarbejde en strategi for, hvordan vi tager arbejdet videre. Målet er, at vi kan hjælpe medlemmerne med at få og opretholde et sprog, der ikke er stigmatiserende, siger Lars Petersen.

Men, understregede han samtidig, vi skal nødig indføre et sprogpolti.

– Der skal ikke være et fagpoliti, der holder øje med, om nogen træder uden for kodekset. Det skal ligge som en klangbund i en personalegruppe, at man taler ordentligt og reflekterer over det, man siger. Men vi skal kunne italesætte det, når vi støder på problematiske formuleringer, lød det fra kredsformanden, som dog har en opfattelse af, at sproget på arbejdspladserne generelt er fagligt velfunderet og velovervejet.

– Jeg tror, at mange af de her ytringer meget vel kan være noget, der opstår af afmagt og fungerer som en ventil. Men man bør i hvert fald være bevidst om, at det er det, der sker, så man har en fælles forståelse for, hvad man gør - og holder det bag lukkede døre.

At man kan komme til at sige uheldige ting i afmagt, fordi man er stresset, blev vendt flere gange i løbet af dagen - og det er en problematik, som kredsformand Lars Petersen er opmærksom på.

– Vi ved, at rammerne for arbejdet kan blive snerpet sådan ind, at der opstår et pres, hvor man kan komme til at udtrykke sig uheldigt. Det er noget af det, vi kan tage videre politisk efter konferencen: Vil vi noget ordentligt med det her fag, så fordrer det nogle rammer, hvor vi ikke bliver bragt så langt ud, at vi ikke kan klare os uden en ventil. ■

DEBAT

Ord former bevidsthed, var et af budskaberne fra forfatteren Knud Lindholm Lau, som her samler deltagerne til debat om den gode tone ved Socialpædagogerne Storkøbenhavns konference i oktober.

BØGER

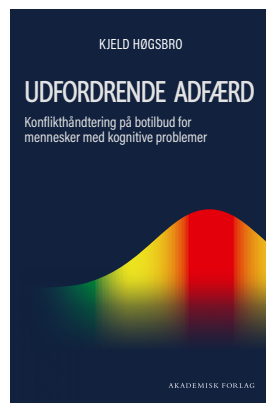
Redigeret af Jens Nielsen

Menneskesyn i socialt arbejde

AF MARIA APPEL NISSEN, MIA ARP FALLOV OG PIA RINGØ (RED.)

Vi ser op til mennesker, vi ser ned på mennesker – og alt derimellem. Men uanset retningen har det afgørende betydning for den måde, vi agerer på. Denne bog ser nærmere på, hvad tilgangen til det andet menneske betyder, når man udfører socialt arbejde og dermed har med mennesker at gøre, der i et eller andet omfang er sårbare og udsatte. Hvilket menneskesyn er det fx egentlig, der ligger i den 'almindelige' forventning til den enkelte (og os selv) om produktivitet og deltagelse i arbejdslivet og det sociale samfundsliv? Det sociale arbejde, skriver redaktørerne i forordet, er 'en arena, hvor forskellige menneskesyn brydes, og hvor muligheder for solidaritet kommer til udtryk i, hvordan det i praksis er muligt at hjælpe og støtte mennesker', der har hjælp behov. Historisk set har det sociale arbejde, understreger de, nuanceret og udfordret det ellers dominerende menneskesyn. Men disse alternative menneskesyn er også under pres i disse år, hvor der i stigende grad bliver lagt på den enkelte egen evne til at optimere og udvikle sig. Diskussionen i bogen tager afsæt i eksempler fra praksis på bl.a. psykiatri- og handicapområdet og de boligsociale indsatser.

Akademisk Forlag. 250 sider. 299,95 kr.

Udfordrende adfærd

AF KJELD HØGSBRO

Undertitlen på denne bog lyder: 'Konflikt-håndtering på botilbud for mennesker med kognitive problemer'. Og dermed rammer den ned i en af de dominerende diskussioner på det socialpædagogiske område de senere år – en diskussion, der handler om både faglighed og arbejdsmiljø og netop viser den tætte sammenhæng mellem de to. For ja, arbejdet på botilbuddene er ofte belastende for personalet med et højt konfliktniveau. Så hvad gør man, spørger forfatteren, der er professor på Aalborg Uni-

versitet og gennem 20 år har forsket i netop sociale tilbud til mennesker med kognitive problemer som sindsslidelser, udviklingsforstyrrelser, misbrug, hjerneskader eller demens. Logisk nok er der ikke noget enkelt svar på, hvordan man håndterer den enkelte borger – men et overordnet svar fra Høgsbro lyder: Gør det i fællesskab. Bogen ser i tre afsnit på beboernes livsverden, på medarbejdernes samspil med beboerne og på de rammer, der påvirker hverdagen på botilbuddene. Og løsningerne skal selvfølgelig findes i samspillet mellem de tre tilgange og løftes ved en kollektiv tilgang, der kan vende konflikterne til fagligt konstruktive udfordringer. Bogen er skrevet til studerende og nye medarbejdere på området for at forberede dem på den virkelighed, der venter.

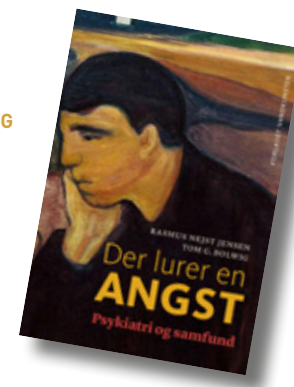
Akademisk Forlag. 136 sider. 199,95 kr.

Der lurder en angst

AF RASMUS NEJST JENSEN OG TOM G. BOLWIG

At psykiatriområdet er under pres, er vist en mild underdrivelse. For mens de medicinske behandlingsmuligheder er blevet bedre, er antallet af psykiatriske patienter fordoblet i løbet af de sidste 20 år, bevillingerne til området har været svigten – og der er blevet langt færre sengepladser. Samtidig er angst, depression og misbrug blevet folkesygdomme, og en diagnose som ADHD breder sig nærmest epidemisk. Men hvor kommer det dog fra, dette triste og til dels modsætningsfyldte billede af psykiatrien? Det kan man blive klogere på i denne indføring i psykiatriens historie og udvikling skrevet af to overlæger på Rigshospitalet. En af bogens hovedpointer er, at de nye psykiske sygdomme vinder frem netop på grund af de hastigt ændrede krav fra samfundet til det enkelte menneske. Det ændrer socialkarakteren – altså hvordan vi sådan gennemsnitligt forholder os til hinanden. Og det giver grobund for angsten, der gennemsyrrer både det almindelige liv og de psykiatriske sygdomme, lyder det fra de to forfattere. Men ud over den analyse af det aktuelle billede er bogen som nævnt også en indføring i psykiatrien – skrevet til mennesker uden forhåndskendskab til et område, som de fleste af os på en eller anden måde på et eller andet tidspunkt kommer i berøring med.

Forlaget Vandkunsten. 238 sider. 300 kr.

Grundbog i belastningspsykologi

AF RIKKE HØGSTED

I sit forord til denne bog skriver chefpsykolog Anders Korsgaard fra Rigshospitalet, at 'der i virkeligheden ikke er noget farligere end at have et meningsfuldt job' - 'Netop fordi arbejdet er meningsfuldt, er det særligt svært at lægge det fra sig og prioritere sine egne behov og sin egen personlige vækst. Behov, som skal opfyldes, for at man fortsat kan fungere som hjælper'. Så - hvad gør man for at beskytte sig selv i et psykisk krævende arbejde, som mange socialpædagoger og en række andre faggrupper har? Et såkaldt mentalt højrisikjob, hvor man bliver konfronteret med kriseramte og traumatiserede mennesker og måske selv bliver mødt med trusler og vold. Men hvor man også dybt føler, at man netop har et meningsfuldt job, hvor man kan gøre en forskel – hver dag. Forfatteren er krisepsykolog og har også arbejdet som militærpsykolog. Bogen er fuld af cases samt konkrete værktøjer og modeller, der kan bruges til at analysere både hverdagen og konfliktsituationerne. Fx Rød-Grøn-Blå-modellen, der illustrerer balancen (eller manglen på samme) mellem den op- og nedslidende overinvolvering på ene side og den forrædede og kolde underinvolvering på den anden. De mange eksempler indbyder til at bruge bogen – hvad enten man er leder, TR, AMR eller 'menig' i arbejdet med at skabe balance i en krævende hverdag.

Forlaget Ictus. 256 sider. 299 kr.

HJEMLØSE

Plads til forbedring

Der er mangel på relevante og specialiserede boformer for hjemløse, viser ny undersøgelse fra Ankestyrelsen

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Får hjemløse borgere den støtte, de har brug for? Det er i bund og grund, hvad Ankestyrelsen har haft fokus på i en ny undersøgelse, der har set på den støtte, hjemløse borgere modtager, imens de opholder sig i boformer efter servicelovens § 110. Undersøgelsen er bl.a. baseret på interviews med hjemløse borgere og med medarbejdere og ledere i boformer og kommuner.

Og der er plads til forbedring, viser undersøgelsen, selvom det overordnede indtryk er, at borgerne generelt er glade for den indsats, de modtager på boformerne. For i undersøgelsen peger boformerne selv på, at de ikke kan rumme borgere, der har behov for en specialiseret indsats - og de efterlyser, at kommunerne tager større del i indsatsen og bevilger mere støtte.

Undersøgelsen viser også, at både kommuner, boformer og beboere ser det som et problem, at nogle beboere opholder sig unødigt længe i boformen, selvom de er klar til at komme videre. Det skyldes fx, at der mangler boliger til hjemløse, eller at der er lang ventetid på at få anvist en plads til et mere permanent tilbud.

Unge hjemløse udfordrer

De interviewede hjemløse borgere fortæller i undersøgelsen, at det gør en stor forskel for dem, at medarbejderne står

til rådighed og kan motivere borgerne til at arbejde med at komme videre. Borgerne fremhæver også fællesskabet på boformerne og de sociale og beskæftigelsesrettede aktiviteter som noget, der tæller på plussiden.

I undersøgelsen fortæller boformerne og kommunerne, at de ofte oplever det som vanskeligt at levere en tilstrækkelig og helhedsorienteret indsats til borgerne - bl.a. fordi at målgruppen er meget kompleks og ofte har et massivt støttebehov. Og selvom man forsøger at tage højde for den enkelte borgers behov, kan det være svært, fordi det drejer sig om en meget sammensat gruppe. Det kan være borgere med svære psykiske problemer, betydelige funktionsnedsættelser, et massivt misbrug eller unge.

Især unge hjemløse, som der er kommet flere af, kan være en udfordring, fremgår det. Boformerne efterlyser samstemmigt særskilte tilbud til unge hjemløse - fordi de unge borgere er let modtagelige over for negative påvirkninger fra de øvrige hjemløse i boformerne. Og det kan have en ødelæggende indvirkning på, hvordan de unge udvikler deres identitet og selvforståelse. Derfor bør de unge i høj grad afskærmes fra de øvrige beboere, hvis der ikke kan findes alternative og bedre løsninger.

NOTER

Projekt nedbringer bæltefikseringer

På tre år har seks psykiatriske afsnit landet over reduceret antallet af bæltefikseringer med 64 pct., viser en ny undersøgelse fra forsknings- og konsulenthuset DEFACTUM. Resultatet er kulminationen på et treårigt satspuljeprosjekt til 70 millioner kroner, hvor de seks afdelinger har fået ressourcer til aktivt at nedbringe brugen af bælte. Personalet i undersøgelsen peger blandt andet på, hvordan kompetenceløft, kulturændringer i tilgangen til patienterne og flere personaleressourcer har vist sig som særligt effektive veje til at undgå bælte. Afdelinger i Aabenraa, Risskov, Brønderslev, Slagelse, Ballerup og Glostrup deltog i projektet, der løb fra 2014 til 2017.

jrf

Rod i medicinen på anbringelsessteder

Gammel medicin blandet sammen med ny, forkert antal piller i doseringsæsken og medicinlister, der ikke stemmer med lægens anbefalinger. Det er ifølge DR bare nogle af de problemer, som Styrelsen for Patientsikkerhed er stødt på, siden de sidste år begyndte at føre tilsyn med bosteder for udsatte børn og unge og i den forbindelse har afsløret alvorlige problemer med medicin på døgninstitutioner og opholdssteder. Ud af de 29 anbringelsessteder, der har fået et tilsynsbesøg, har 16 fået et påbud. Socialpædagogens næstformand Verne Pedersen opfordrer hvert enkelt opholdssted og døgninstitution til at se på deres egne procedurer for medicinbehandling og påpeger, at der også er behov for opkvalificering af det pædagogiske personale, der skal håndtere medicinen.

mrk

20 mio. kr. årligt skal fylde hullet efter svindel

Over de kommende fire år vil satspuljen hvert år få tilført 20 mio. kr. af de penge, som er forsvundet fra puljen i forbindelse med den meget omtalte svindelsag. Det har de oprindelige forligspartier bag satspuljen besluttet, skriver dknyt.dk. I første omgang fordeles midlerne for 2019 med 10 mio. kr. til socialområdet og samme beløb til ældreområdet, og disse penge skal udmøntes med satspuljen for 2019. Foreløbig er det mistænkte underlæg i Socialstyrelsen opgjort til ca. 111 mio. kr.

tln

KL og regioner: Omlæg de 150 særlige pladser

I et fælles oplæg opfordrer KL og Danske Regioner til, at de 150 særlige psykiatriske døgnpladser omlægges til ordinære sengepladser i psykiatrien. Tilbuddet er målrettet borgere med svær psykisk sygdom, eventuelle misbrugsproblemer og udadreagerende adfærd. Foreløbig er der oprettet 83 af de særlige pladser i landets fem regioner, hvoraf ca. halvdelen af sengepladserne står tomme. Derfor ønsker både KL og Danske Regioner nu, at modellen med de særlige pladser helt skrøttes, og at pladserne i stedet omlægges til almindelige psykiatripladser. I Socialpædagogerne opfordrer forbundsformand Verne Pedersen til, at man giver de 150 pladser en reel chance: 'Det er alt for tidligt at konkludere, at det særlige tilbud ikke kan bruges', siger hun.

tln

SYNSPUNKT

Tænd et lys i anoreksiens store mørke

SYNSPUNKTER

Bringes efter en redaktionel vurdering. Synspunkter må højst fylde 8.000 anslag.

LÆSERBREVE

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Læserbreve og synspunkter, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet.

Læserbreve og synspunkter sendes til nyhedsrum@sl.dk

Trods mange forsøg med nye behandlingsmetoder og tilgange er resultaterne af behandling for anoreksi ikke forbedret siden 1950'erne. Derfor skal vi lytte til patienterne, som fortæller, at de mangler socialpædagogiske indsatser i behandlingen

Af Sophia Lundorff

I juni 2018 afsluttede jeg mit speciale i Pædagogisk Sociologi ved Danmarks Institut for Pædagogik og Uddannelse på Aarhus Universitet. Omdrejningspunktet for mit speciale var en kvalitativ undersøgelse af, hvordan kvinder med anoreksi oplever deres behandlingsforløb, samt hvilken betydning relationen til personalet har i forhold til deres identitetsdannelse.

Jeg ønskede bl.a. at undersøge, om der var uoverensstemmelse mellem, hvad patienterne forventede i behandlingen i forhold til, hvad personalet kunne tilbyde. Det blev til syv

kvalitative interview med både patienter og personale: Tre kvinder med anoreksi, to sygeplejersker fra en psykiatrisk afdeling - og to socialpædagoger, som ikke er tilknyttet afdelingen, men som til dagligt arbejder med spiseforstyrrede.

Denne artikel har til hensigt at introducere læseren for de resultater, der fokuserer på vigtigheden af det socialpædagogiske perspektiv.

Skriker til himlen

Når jeg spørger kvinderne med anoreksi, hvordan de oplever deres behandlingsforløb, svarer de enstemmigt: Usammenhængende og kaotisk. De kommer med lange forklaringer om et behandlingssystem, som i særdeleshed fokuserer på det sygdomsfremkaldende, hvilket ifølge kvinderne demotiverer dem i behandlingen og dermed giver den modsatte effekt i forsøget på at støtte dem på vejen ud af anoreksi.

Kvinderne efterspørger derimod, at der i behandlingen fokuseres langt mere på dem som hele mennesker, hvor den enkeltes livshistorie tænkes ind i behandlingskonteksten. Ud fra

informanternes udsagn blev det tydeligt, at en socialpædagogisk indsats kan få afgørende betydning for kvindernes oplevelse af behandling og dermed give dem en hjælpende hånd til et liv uden anoreksi.

Pædagogisk kernesag

En af de helt afgørende faktorer for, at kvinderne oplever et behandlingsforløb, der giver mening, er, at de føler sig set, hørt og forstået. Det handler med andre ord om relationen til personalet. I forlængelse heraf refererer kvinderne flere gange tilbage til den gode relation, de havde med socialpædagogerne fra deres bosteder.

Det taler for, at der i behandlingen er behov for en målrettet indsats på flere områder. Indsatser, som fokuserer på et mere socialpædagogisk udgangspunkt, der lægger yderligere vægt på termer som anerkendelse, miljøterapi, relationsarbejde, samvær mellem patienter og personale - samt flere aktivitetstilbud. Et socialpædagogisk udgangspunkt, hvor dette arbejde udføres af socialpædagoger og ikke af sygeplejersker.

For som undersøgelsens resultater viser, er det bemærkelsesværdigt, at

sygeplejerskerne på afdelingen varetager nogle arbejdsområder, som socialpædagoger er særligt kvalificeret til.

Det handler om relationen

'Jeg har det allerbedst, når jeg har lavet noget, hvor det føles så normalt, som det nu kan blive, når man er indlagt. Hvor man hygger sig og snakker om ting, der ikke har noget med anoreksi at gøre, og man ligesom forsvinder væk fra alt det, der altid er så svært, og som fylder hele tiden.'

Sådan siger Ane, en af patienterne.

Et øjeblik 'get away' og et afbræk fra behandlingen mod anoreksi er ifølge informanten ligeså vigtig som at turde se sygdommen i øjnene. Dette kræver et personale, der sætter noget i gang, er nærværende og lægger energi ind i relationsarbejdet – et relationsarbejde, som socialpædagoger er eksperter i.

Det er faktisk det, de kan bedre end nogen andre - og derfor er den socialpædagogiske indsats afgørende i arbejdet med kvinder med anoreksi.

Socialpædagogen Lea fortæller:

'Jeg synes, at der er et eller andet stærkt i, at se sin værste fjende og samtidig sin bedste ven i øjnene og forsøge at bekæmpe den. Jeg har stor respekt for deres kamp.'

En, der ikke dømmes

Det er socialpædagoger som Lea, kvinderne efterspørger i behandlingen. En, der udviser engagement, og sætter sig ind i deres livssituation. En, der ikke dømmes på forhånd, men som lytter og anerkender kvindernes udfordringer. For det er netop, når kvinderne føler sig motiverede til at slippe anoreksien, at

Ud fra informanternes udsagn blev det tydeligt, at en socialpædagogisk indsats kan få afgørende betydning for kvindernes oplevelse af behandling og dermed give dem en hjælpende hånd til et liv uden anoreksi

de har allermost behov for den omfattende støtte.

Det handler bl.a. om at kunne stille ressourcer og viden til rådighed, som kan være med til at tilbyde kvinderne en ny identitet. Kvinderne skal med andre ord motiveres til at slippe deres anoreksi, hvor forudsætningen for succes er, at de tilbydes andre handlemuligheder, som de kan spejle sig i.

Tilbydes disse alternative handlemuligheder ikke, risikerer kvinderne at blive efterladt i et ingenmandsland. Herefter vil kvinderne højst sandsynlig vende tilbage til behandlingen og dermed blive opfattet som såkaldte svingsdørspatienter, hvilket ikke er ualmindeligt, når mennesker med en spiseforstyrrelse først har stiftet bekendtskab med psykiatrien.

Vi kan flytte bjerge

Jeg argumenterer for, at en socialpædagogisk indsats kan bidrage til, at kvinderne føler sig motiverede til at kæmpe sig ud af anoreksien. Socialpædagoger kan i et tværfagligt samarbejde med patienter og et sundhedsfagligt personale spille en afgørende rolle i arbejdet med at optimere og forebygge i kvindernes behandling.

Tværfaglighed kan for nogle

forekomme frustrerende, fordi fagprofessioner ofte tænker forskelligt. Men det burde kunne lade sig gøre ud fra tankegangen om, at ingen faglighed er bedre end andre - og vi laver den bedste behandling, hvis vi løfter i flok.

Socialpædagogen Lea udtrykker det sådan her: 'Jeg kan forestille mig, at vores funktion ofte er lidt nemmere end behandlingsfunktioner, fordi vi netop er der for at få dem til at føle sig trygge og lytte og tale med dem. Det bliver mere en venskabelig relation, og det er jo i virkeligheden også det, der lidt er meningen med det. At de skal spejle sig i os og bruge os til sådan nogle helt hverdagsagtige ting, som fylder.'

I et team skal der naturligvis være nogle, der mestrer at tage de terapeutiske samtaler, og nogle, der mestrer at få kroppen i balance. Men det centrale, som socialpædagogerne kan bidrage med, er at rumme det hele menneske og se situationen ud fra patienternes udgangspunkt - ikke ud fra et sundhedsfagligt eller fysisk perspektiv. Socialpædagogikken skal derimod fokusere på patienternes succesoplevelser og delmål og anses som et supplement til behandlingsindsatsen, som i mange tilfælde

endnu ikke har knækket koden til at bane vejen ud af anoreksien.

Tag fløjls handskerne på

Derfor skal vi turde noget mere. Turde at gå efter de bedste løsninger, som først og fremmest kommer patienterne til gode. For hvis man som professionelt personale vil gøre sig forventninger om at kunne tænde et lys i anoreksiens store mørke, kan man ikke bare læne sig op ad en gammel laissez-faire tradition og gå og vente på evidensbaserede resultater, hvis man vil gøre en forskel for patienter med anoreksi. Det professionelle personale må derimod prøve sig frem med andre metoder, da mange patienter bliver tabt under ventetiden på den korrekte behandling.

Målet er endnu ikke nået, så derfor må vi gøre tingene bedre. Det handler i høj grad om at se patienterne som hele mennesker, hvilket netop er et udgangspunkt, socialpædagoger i al dets enkelthed arbejder aktivt for. Derfor kan der med en socialpædagogisk indsats arbejdes hen mod en udvikling af en psykiatri, der netop tager udgangspunkt i patientperspektivet.

Her kan socialpædagoger med deres faglighed komme med løsninger, der kan være med til at skabe en øget livsværdi, mening og bedring for patienter med anoreksi. Det er mit håb, at socialpædagogikken kan bygge bro mellem patient og behandlingspersonalet - og det er min tro, at denne fælles sag kan være med til at løse den gåde, som anoreksi tilsyneladende er.

Sophia Lundorff cand.pæd.soc

ARRANGEMENTER I KREDSENE

STORKØBENHAVN

Julefrokost for seniorer

5. december kl. 16:00

Kredskontorets lokaler på Hejrevej 43, 4. sal. Julefrokosten er kun for medlemmer af Seniorerne i Kreds Storkøbenhavn - og altså ikke for gæster. Pris: 50 kr., som skal indbetales senest den 20. november 2018 på kontonummer: 5332 0000244491.

STORSTRØM

Juletræsfest

23. november kl. 16:00 - 19:00

Hollænderhaven, Fuglebakken 3, 4760 Vordingborg. Seniorsektionsbestyrelsen holder juletræsfest for medlemmer i kredsen med dans om juletræet, besøg af julemanden og sang, leg og trylleshows. Der serveres kaffe og the, sodavand til børnene - og senere på dage pølser med brød og godteposer til de små. Pris: 50 kr. pr. deltager. Der skal betales kontant ved ankomst. Tilmelding efter først til mølle princippet senest 17. november 2018 til Else Karlsson: else@netkarlsson.dk eller tlf. 2164 9540. Der skal oplyses, hvor mange børn og voksne, der deltager.

Julefrokost for seniorer

5. december kl. 11:30 - 16:00

Kredskontoret, Kæbgårdsvej 2A, 4840 Nr. Alslev. Julefrokosten er for medlemmer, der er ude af arbejdsmarkedet. Det er tilladt at tage sin ægtefælle/samlever med. Der vil blive serveret en frokost samt kaffe/the og 1 genstand efter

eget valg. Øvrige drikkevarer kan købes. Alle bedes medbringe en lille pakke til pakkeleg. Pris: 150 kr. for medlemmer og 225 kr. for ikke-medlemmer. Tilmelding senest den 25. november til Else Karlsson: else@netkarlsson.dk eller tlf. 2164 9540

MIDTSJÆLLAND

Julefrokost for seniorer

6. december kl. 12:00 - 16:00

Kredskontoret, Jættevej 50 A, 1., 4100 Ringsted. Traditionen tro holder vi julefrokost for medlemmer af seniorsektionen i Socialpædagogerne Midtsjælland. Pris pr. person er kr. 100,- alt inklusiv. Bemærk, at kredskontoret er flyttet. Tilmelding senest den 23. november 2018 på midtsjaelland@sl.dk eller tlf. 72 48 65 50.

NORDJYLLAND

Juletur i Aalborg ZOO

8. december kl. 11:00 - 14:00

Aalborg Zoo, Mølleparkvej 63, 9000 Aalborg. Forældre med børn eller bedsteforældre med børnebørn inviteres på juletur i Aalborg ZOO. Så find nissehuerne frem - og mød os ved indgangen til ZOO. Vi skal bl.a. have fælles grill og juleposer af julemanden. Læs mere om arrangementet på nordjylland.sl.dk. Tilmelding senest den 27. november 2018 på nordjylland@sl.dk med oplysning af navn og fødselsdato samt angivelse af antal voksne og børn samt alder på børnene.

Få ny socialpædagogisk viden!

December 2018 - marts 2019

Kunne du bruge et bud på, hvordan du bliver ved med at være en god socialpædagog? Overvejer du, hvad fysisk aktivitet kan bruges til i socialpædagogiske tilbud? Vil du gerne finde ud af, hvordan borgerne reelt bliver ligeværdige aktører i den socialpædagogiske indsats? Trænger du til at blive rusket lidt i opfattelsen af, hvad det egentligt vil sige at arbejde opsøgende? Kunne du blive skarpere på, hvad det særlige er ved den pædagogiske opgave i voksen-handicapområdet? Så tilmeld dig et eller flere af vinterens faglige medlemsmøder i samarbejde med University College Nordjylland - på nordjylland.sl.dk

SYDJYLLAND

Juletur for seniorer - og Kolding Light Festival

6. december kl. 17:00

P-Huset, Sydbanegade 2A, 6000 Kolding. Vi starter med en stor asiatisk buffet på Restaurant Asian, og derefter følges vi ad på en rundtur i Koldings gader for at opleve 'Kolding Light Festival'. Pris: 75 kr. for medlemmer, 128 kr. for ikke-medlemmer (ekskl. drikkevarer). Beløbet betales via Mobilepay: 4128 90 82 - eller indsættes på konto: 9541-12467559. Husk at skrive navn og Kolding Light Festival. Tilmelding og betaling senest 19. november på mail: sydjylland@sl.dk - eller på sydjylland.sl.dk

LILLEBÆLT

Juletræsfest i Brejning

2. december kl. 14:00 - 16:30

Brejning Forsamlingshus, J.L. Varmingsvej 1, Brejning, 7080 Børkop. Du og din familie inviteres til årets juletræsfest i Socialpædagogerne Lillebælt. Traditionen tro, vil der være underholdning i form af musik, dans og leg med nisserne i hyggelige omgivelser, lidt godt til ganerne samt slikposer til børn. Tilmelding til lillebaelt@sl.dk, tlf. 7248 6400 - eller via vores hjemmeside lillebaelt.sl.dk. Husk ved tilmelding at opgive fødselsdato samt hvor mange børn og voksne, I deltager. Tilmeld dig senest den 28. november.

Cafémøde for familieplejere

21. november kl. 09:30 - 12:00

Kredslokalerne på Danmarksgade 16, 5000 Odense C. Kom til cafémøde for familieplejere, hvor vi denne gang får besøg af Malene Lykke fra 'Hånd om familieplejen'. Malene holder oplæg om, hvordan I som plejefamilie bedst bliver klædt på til at hjælpe jeres plejebarn, forstå kommunens måde at handle på - samt selv blive i stand til at agere i disse sammenhænge. Tilmelding til lillebaelt@sl.dk, tlf. 7248 6400 - eller via vores hjemmeside lillebaelt.sl.dk.

Formanden på facebook
Bliv ven med Benny Andersen

www.facebook.com/forbundsformand

PÆDAGOGISK MASSAGE

UDDANNELSE & GRUNDKURSUS

Styrk relation & selvopfattelse
gennem fordybelse & nærvær

Start 13|05|19 - se program - cfpm.dk

CENTER FOR PÆDAGOGISK MASSAGE ApS • V/Eirik Tollefsen
+45 2098 8247 • tollefsen@email.dk • www.cfpm.dk

Pension to go

Du kan få hjælp med din pension
– når som helst, hvor som helst

Få råd på mobilen

Vi ved godt, at pension ikke står øverst på din ønskeliste i en travl hverdag.

Derfor kan du med app'en PKAgo let tjekke, om du sparer nok op, samt få enkel rådgivning lige ved hånden.

Hent den på pka.dk/PKAgo

Sammen giver
vi mere tilbage

ANNONCE INFO

Annonceinformation vedrørende stillingsannoncer

Indlevering af stillingsannoncer

Stillingsannoncer skal være Socialpædagogen i hænde senest torsdag kl. 12.00 to uger før udgivelsesugen. Der kan forekomme en tidligere deadline, hvis der i produktionsperioden forekommer helligdage. Se produktionsplanen på socialpaedagogen.sl.dk

Annoncer sendes på mail til annoncer@sl.dk

Priser (ekskl. moms)

Stillingsannoncer: 20,00 kr. pr. spalte-mm (2018).

Skal Socialpædagogen opsætte annoncer sker det til en timepris på 300 kr. pr. påbegyndt halve time.

Formalia

For at en annonce skal opfylde formkravene, bør den indeholde følgende punkter:

- Arbejdsgivers navn
- Institutionen/arbejdsstedet
- Stillingsbetegnelse
- Arbejdstid
- Kvalifikationer/uddannelse
- Jobmiljø
- Ansættelsestidspunkt
- Løn- og ansættelsesvilkår
- Yderligere oplysninger
- Ansøgningsfrist

Ifølge aftale parterne imellem må ansøgningsfristen, hvis ikke ganske særlige forhold er til stede, ikke være mindre end 14 dage, jf. tjenestemandregulativet §5, stk. 3.

I henhold til Socialpædagogernes vedtægter §5, stk. 3, har medlemmer af Socialpædagogerne pligt til at respektere de af Socialpædagogerne indgåede aftaler og overenskomster og de beslutninger, Socialpædagogerne træffer i faglige anliggender.

Der må ikke i annoncen anføres en ordlyd, der går ud på at kvalificerede ansøgere haves. En sådan tekst vil blive slettet af annoncen og annoncøren vil skriftligt blive underrettet herom.

Huskeliste ved stillingsskifte

Overgangen til et nyt lønsystem den 1. april 1998 betyder, at man skal være meget opmærksom på, hvad der sker med ens løn ved stillingsskift.

Hvis man ikke er opmærksom, kan man risikere at miste op til fire løntrin ved stillingsskift. For forstandere kan tabet blive endnu større.

Vi har derfor udarbejdet denne lille huskeliste til brug i forbindelse med stillingsskift.

- Undersøg hvad grundlønnen er for den stilling, du overvejer at søge – brug løntabellen.
- Undersøg om du har krav på centralt aftalt kvalifikationsløn i den stilling, du overvejer at søge – gælder kun basisstillinger.
- Undersøg om der lokalt på forhånd er aftalt funktionløn til den stilling du overvejer at søge – spørg i kredsens eller på institutionen.
- Undersøg om der lokalt på forhånd er aftalt kvalifikationsløn til den stilling, du overvejer at søge – spørg i kredsens eller på institutionen.
- Find dokumentation frem for tidligere beskæftigelse, deltagelse i kurser og efteruddannelse – kort sagt saml alt materiale, der kan danne udgangspunkt for kvalifikationsløn.
- Gør dig på forhånd klart, hvilken løn du ønsker i den nye stilling – og meddel det til institutionen i forbindelse med ansættelsessamtalen.
- Sig ikke din nuværende stilling op, før du skriftligt har garanti for en tilfredsstillende løn i den nye stilling.

Generelt skal det anbefales, at man forinden stillingsskift retter henvendelse til kredsens.

Uddannelseskrav

Socialpædagog (assistent), familiekonsulent, hjemmevejleder mv.

Pædagoger med eksamen fra et statsanerkendt seminarium, herunder omsorgsassistenten samt personer, der har gennemgået den socialpædagogiske uddannelse i Grønland, statsautoriserede barneplejersker, diakoner af den socialpædagogiske linie (fra Diakonhøjskolen i Aarhus), Rudolf Steiner uddannelsen (fra Marjattas Seminarium med det 4. teoriår, børnehaveseminarium i Gentofte Kommune, samt pædagogseminariet i Aarhus), andre uddannelser suppleret med diplomuddannelsen fra Danmarks Pædagogisk Universitet.

Værkstedsassistent

Relevant faglig uddannelse eller som til socialpædagog.

Faglærer

Relevant faglig uddannelse eller som til socialpædagog.

Lærer/overlærer

Uddannelse som folkeskolelærer. Der kan dog ansættes personer der har erhvervet særlige kvalifikationer til at undervise i de enkelte fag.

Afdelingsleder, stedfortræder for forstander/institutionsleder, forstander, institutionsleder

Som til socialpædagog, gerne suppleret med diplomuddannelse fra Danmarks Pædagogisk Universitet.

Forstander ved skolehjem / viceforstander:

Som til socialpædagog, gerne suppleret med diplomuddannelse fra Danmarks Pædagogisk Universitet eller uddannelse som folkeskolelærer.

HER SKAL DU HENVENDE DIG

KREDSE

BORNHOLM

Storegade 38, 3700 Rønne
Tlf. 7248 6650 – fax 7248 6660
bornholm@sl.dk
www.sl.dk/bornholm

Åbningstid: mandag lukket,
tirsdag-fredag 9.00-14.00.

Kredsformand: Bitten Sohn Thomsen.

Jobkonsulent: 7248 6964 / 7248 6960

LILLEBÆLT

Danmarksgade 16, 5000 Odense C
Tlf. 7248 6400 – fax 7248 6450
lillebaelt@sl.dk
www.sl.dk/lillebaelt

Åbningstid: mandag, tirsdag og onsdag
9.30-15.00 (middagslukket 12.30-13.00).
Torsdag 13.00-16.00. Fredag 9.30-13.00.

Kredsformand: Hanne Ellegaard.
Mobil: 4086 6854. Tlf. privat: 7282 2028.

Jobkonsulent: 7248 6957 / 7248 6955

MIDT- OG VESTJYLLAND

Birk Centerpark 4, 7400 Herning
Tlf. 7248 6200 – fax 7248 6220
midtogvestjylland@sl.dk
www.sl.dk/midtogvestjylland

Telefontid: mandag 9.00-15.00, tirsdag og
onsdag 9.00-13.00 og torsdag 12.00-16.00.
Personligt fremmøde gerne efter aftale

Kredsformand: Peter Sandkvist.
Mobil: 2045 2614.

Jobkonsulent: 7248 6946

MIDTSJÆLLAND

Jættevej 50, 1.tv., 4100 Ringsted
Tlf. 7248 6550 – Fax 7248 6570
midtsjaelland@sl.dk
www.sl.dk/midtsjaelland

Åbningstid: Mandag til torsdag 9.00-15.00,
lukket 12.00-12.30. Fredag 9.00-12.00.

Kredsformand: Jan Vium.

Jobkonsulent: 7248 6965

NORDJYLLAND

Skansevej 90B, 9400 Nørresundby
Tlf. 7248 6100 – fax 7248 6120
nordjylland@sl.dk
www.sl.dk/nordjylland

Åbningstid: Mandag, tirsdag og torsdag
9.00-15.00 (frokostlukket 12-12.30).
Onsdag og fredag 9.00-12.00.

Kredsformand: Peter S. Kristensen
Tlf. privat: 9883 8700.

Jobkonsulent: 7248 6944

NORDSJÆLLAND

Roskildevej 10B, st., 3400 Hillerød
Tlf. 7248 6600 – fax 7248 6620
nordsjaelland@sl.dk
www.sl.dk/nordsjaelland

Åbningstid: mandag, onsdag og torsdag
10.00-14.00, tirsdag 10.00-17.00,
fredag 10-12.

Kredsformand: Karen Holte.
Mobil: 2011 2507

Jobkonsulent: 7248 6964 / 7248 6960

STORKØBENHAVN

Hejrevej 43, 4., 2400 København NV
Tlf. 7248 6700 – fax 7248 6720
storkoebenhavn@sl.dk
www.sl.dk/storkoebenhavn

Åbningstid: Alle hverdage 9.00-12.00
samt torsdag tillige 12.30-15.30.

Kredsformand: Lars Petersen.
Mobil: 2217 9706.

Jobkonsulent: 7248 6964 / 7248 6960

STORSTRØM

Kæpgårdsvej 2A, 4840 Nr. Alslev
Tlf. 7248 6500 – fax 7248 6510
storstroem@sl.dk
www.sl.dk/storstrom

Åbningstid: mandag 12.30-15.00, tirsdag
og onsdag 9.00-12.00 og 12.30-15.00,
torsdag 12.30-16.00, fredag 9.00-12.00
og 12.30-14.00.

Kredsformand: Lisbeth Schou.

Jobkonsulent: 7248 6965

SYDJYLLAND

Randersvej 38, 6700 Esbjerg
Tlf. 7248 6250 – fax 7248 6280
sydjylland@sl.dk
www.sl.dk/sydjylland

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-14.00,
torsdag 12.00-16.00, fredag 9.00-12.00.

Bestil tid til samtale. Medlemmer i Sønder-
jylland kan også aftale møde i Rødekre.

Kredsformand: Finn Harald Rasmussen.
Mobil: 2230 6203.

Jobkonsulent: 7248 6954

ØSTJYLLAND

Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj
Tlf. 7248 6300 – fax 7248 6350
oestjylland@sl.dk
www.sl.dk/oestjylland

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-14.00,
torsdag 12.00-16.00, fredag 9.00-13.00.

Kredsformand: Gert Landergren Due.

Jobkonsulent: 7248 6945

SOCIALPÆDAGOGERNES
LANDSFORBUND

Post til A-kassen, efterløns-, medlems-
og arbejdsskadeteamet skal sendes til
forbundshuset. Post til kredsens skal
sendes til kredskontorets adresse.

Forbundshuset

Brølæggerstræde 9, 1211 København K
Tlf. 7248 6000 / fax 7248 6001
sl@sl.dk / www.sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Giro: vedr. kontingent: 4 02 39 51

SOCIALPÆDAGOGERNES
A-KASSE

Ved spørgsmål om arbejdsløshed og
dagpenge.

Hvis du ønsker at møde personligt frem
på et af vores A-kasse-kontorer, skal du
blot forinden ringe og aftale det med os.

Tlf. 7248 6010 / dagpenge@sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Formand Michael Madsen

MEDLEMSTEAM

Ved spørgsmål om medlemskab,
kontingent og efterlønsbidrag.

Tlf. 7248 6030 / medlem@sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Du er velkommen til at ringe. Men skriv,
hvis du vil meldes ind eller ud eller
overflyttes. Eller hvis du har ændringer i
navn og adresse eller ansættelsessted.
Husk at opgive dit personnummer.

ARBEJDSKADETEAM

Tlf. 7248 6040
arbejdsskade@sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

Se telefontider for de enkelte
konsulenter på www.sl.dk/arbejdsskade.

EFTERLØNSGRUPPE

Søren Frichs Vej 42 C, 8230 Åbyhøj
Tlf. 7248 6020 / fax 7248 6021
efterloen@sl.dk

Åbningstid: mandag-onsdag 9.00-15.00,
torsdag 9.00-17.00, fredag 9.00-13.00.

JOB- OG KARRIERE-
RÅDGIVNINGEN

Telefon: 7248 6060
Åbningstid: Hver mandag kl 14-17
Gratis telefonisk rådgivning om job og
karriere for forbundets medlemmer.

ØVRIGE ADRESSER

FORRETNINGSUDVALG

Forbundsformand
Benny Andersen
Nørregade 12, 2. th, 9000 Aalborg
Mobil: 4055 0982. Hjem: 9835 0413

1. forbundsnæstformand
Marie Sonne
Borupvej 55, Svennerup, 4683 Rønnede
Mobil: 2210 1728. Hjem: 5671 1032

2. forbundsnæstformand
Verne Pedersen
Hadrupvej 10, 8350 Hundslund
Mobil: 4064 0344

Forbundskasserer
Michael Madsen
Solvangen 38, 6715 Esbjerg N
Mobil: 4093 4833

PRESSEKONTAKT

Presseansvarlig
Lise Møller Aarup
laa@sl.dk / mobil: 2423 5150

Enhedsleder for Kommunikation
Søren Lauridsen
sln@sl.dk / mobil: 2290 2023

SOCIALPÆDAGOGERNES
KLAGENÆVN

Hvis du mener, at der er begået fejl
eller forsømmelser ved behandling af
din sag – enten i kredsen eller i forbun-
det – kan du få din klage behandlet af
klagenævnet. For at din sag kan blive
behandlet, skal du først have udnyttet
det interne klagesystem i Socialpæda-
gogerne.

Læs mere under www.sl.dk/om-os

PÆDAGOGSTUDERENDES
LANDSSAMMENSLUTNING

Rosenvængets Allé 16, 3. sal,
2100 København Ø
Telefon: 3546 5880
www.p-l-s.dk

Åbningstid: mandag, tirsdag og torsdag
10.00-15.00.

PENSIONKASSEN

PKA A/S
Medlemsservice:
Tuborg Boulevard 3, 2900 Hellerup
Tlf. 3945 4540 – fax 3945 4546
pka@pka.dk / www.pka.dk

Åbningstid: mandag-torsdag 8.30-20.00,
fredag 9.00-15.00.

SORTERET MAGASINPOST. ID-NR. 41012
Socialpædagogernes Landsforbund, Brolæggerstræde 9, 1211 København K

NR. 15 / 2018 / UGE 46

'Vi kommer videre - men vi glemmer det aldrig'. Sådan siger kollegerne Jeanette Lindberg (th) og Line Mellembakken om en voldsom episode, hvor en socialpædagog blev overfaldet af en borger.

80.000 kr. fik Dorthe Kjølback Eskesen fra sit pensionselskab i forbindelse med et jobafklarende ressourceforløb. 'Der kom en helt anden ro over mig både økonomisk og psykisk'.

'Det forandrer ens liv', lyder det fra Anastasia Ozerova (tv). Sammen med Asger Jungersen går hun på et særligt hf-forløb, hvor de bl.a. får støtte af en socialpædagog.